47ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 794 Կ. ՊՈԼԻՍ ԶՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ՅՈՒՆՈՒԱՐ 28/10 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1904 24 ԶԻԼԳԱՏԷ 1321 — 28 ՔԵԱՆՈՒՆԸ ՍԱՆԻ 1319

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒՒ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Գալաթա Ալի մահալէսի, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ եւ չեն արուիր։

Մանկասէրի Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیه‌یه یومی وسیاسی غزه‌تدر
صاحب امتیازی : اوهانس قریه
اداره خانه‌سی : باب عالی جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԱՌՔԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամեայ
Պոլսոյ համար	80 ղ.	50 ղ.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	13 ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 գրուշ,
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ,, ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ԵՐԿՈՒ ՕՐՕՐՈՑՆԵՐԸ
ԸՆՏԱՆԻՔԻՆ ՎԷՊԸ

ԶԱՊԹԻԻ ԿՆՃՈՒՈՑ ՀԱՆԳՈՑՑ ՄԸՆ մէկ քանի օրէն կը հասնի իր վերջաւորութեան, որուն պիտի յաջորդէ դարձեալ բնականեկան կեանքէ առնուած խիստ յուզիչ ու հետաքրքրաշարժ վէպ մը

ԵՐԿՈՒ ՕՐՕՐՈՑՆԵՐԸ

զոր Խմբագրութեանս խնդրանքին վրայ, յատկապէս ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ընթերցողներուն հաճելի վէպ մը հրամցնելու դիտումով ընտրած, ու սահուն լեզուով Հայերէնի թարգմանած է Թերթիս համակրելի աշխատակից

ԳԷՈՐԳ Էֆ. ՍԻՄՔԷՏԵԱՆ։

Սիմքէյեան էֆ.ի Գաղիերէնի և Հայերէնի մէջ ունեցած հմտութիւնը ծանօթ է արդէն։ Վէպերու մասին իր ունեցած ընտրողութիւնն ու ճաշակը մանաւանդ անվիճելի է, քանի որ թարգմանած է երեսունէ աւելի երկարաշունչ վէպեր, յատկապէս ժողովուրդին համար, որ դեռ իր մէջ թարմ կը պահէ այդ կարդացած վէպերուն տպաւորութիւնը։

Գալով մեր նոր թերթօնին հեղինակին, անծանօթ մը չէ ոչիկա, Հայ ընթերցողներուն,

ԷՄԻԼ ՌԻԾՊՈՒՌ

Ֆրանսայի ամէնէն շատ կարդացուած, ամէնէն ժողովրդական, և ամէնէն ընտանեկան մէկ հեղինակը, որուն բոլոր գործերուն մէջ ալ ի յայտ կուգան վիպելու արտակարգ ձիրք մը, ընթերցողին հետաքրքրութիւնը նոյն իսկ ոգեւ ոգեվառ պահելու արուեստը, յուզելու, գրգռելու, լցնելու կամ գարշեցնելու կարողութիւնը։

Ուրեմն Մանզումէի ընթերցողները լուսադոյն վէպ մը պիտի վայելեն քանի մը օրէն։

Իսկ ՔԱՍԻՄ կարճ դաղարէ մը եւ անհրաժեշտ կազդուրէ մը եւ, պիտի սկսի ՆՈՐ ՎԷՊ ՄԸ

ՏԵՂԱԿԱՆ-ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

ՎԱՐԺԱՐԱՆԷՆ ՆԵՐՍ
ՏՂՈՅ ԲՆԱԾԻՆ ԿԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

Սառեցուած իրողութիւն է թէ չատ մարդիկ, հեռաւոր և մօտաւոր ժամանակներու մէջ, այլեւայլ արհեստի, գործի, աշխատութեան, հեղինակելու, արտադրելու և ուսումնասիրելու բնածին կարողութիւն, ինքնաբոյս ձիրքեր և թաքուն սէր մը ունեցած են, որ գրեթէ ընդհանրապէս վաղ տարիքէ, մանուկ հասակէ ի յայտ բերեր են իրենց առօրեայ կեանքի զանազան պարագաներուն, և որ մերթ արթնամիտ ծնողքի և գիտակից դաստիարակներու խնամքով և մերթ բնութեան գործին թողուելով ինքնաբերաբար եղեր են այս ինչ երաժիշտները, այս ի՛նչ արուեստագէտները, մեծանուն գրագէտներ, ճարտար արհեստաւորներ, գիտնական մտքեր ու հնարիչ և ստեղծիչ կարողութիւններ։ Խիստ շատ են օրինակները։ Մօցարթ իր անոթական հասակէն սկսելով բնածին արտակարգ միտում կը ցցնէր երաժշտութեան մէջ, որ ապա մշակուելով երաժշտական դպրոցին ամէնէն մեծ վարպետներէն մին եղաւ։ Վիքթոր Իւկօ ութ տարեկան հասակէն արդէն կ'արտադրէր մանր մունր ոտանաւորներ, որոնց մէջ կը խանձարուրէր ապագայի մեծանուն Բանաստեղծ-Գրագէտին գրականութեան նկատմամբ յայտնի սէրը, որով անսահման մտածումներու հեղինակը և Ֆրանսայի անմահ փառքն եղաւ։ Առանձ և դեռ ատոնց պէս բիւրաւոր օրինակներ կը ցցնեն որ մայր բնութիւնը իւրաքանչիւր մանկական հասակի մէջ ծածկած է այնպիսի կարողութիւններ, որոնք յայտնուելէն վերջը լաւ խնամուելով ոչ միայն իրենց անհատականութեան օգտակար այլեւ ընկերային կենաց նախախնամական բարիքներ կ'ըլլան։ Այս կարողութիւնները որ ընդհանրապէս մանկութեան և երբեմն ալ չափահասութեան տարիքներու մէջ կը յայտնուին և հեզնեմէ կատարելութեան գեղիրը կ'ուղղուին, կ'որոշեն անհատին ինքնութիւնը, որոշ գծերու մէջ պատկերացնելով անոր եսը։

Ամէն մարդ ես մը ունի, ոմանց քով անոր գիտակցութիւնը աւելի զօրաւոր այլուր համեմատաբար նուազ չափով յայտնուած։ Ինչպէս իւրաքանչիւր անհատ իր ուրոյն եսը նոյնպէս և իւրաքանչիւր ես իր ուրոյն հակումները, ձգտումները և նախասիրութիւն ունի, որ անհատի ժառանգական կազմածքին համեմատ կը փոխուի և կ'ըլլայ մերթ հրէշային, այլանդակ ու վնասակար տարր մը ընկերութեան և մերթ երկնային բարերար օրհնութիւն մը ճանուր մարդկութեան։ Ինչ ալ ըլլայ սակայն, մարդկային անհատական ամենամեծ արժանիքն է ան, եթէ մինայն դիտցուի ժամանակին՝ կրթութիւնը անոր հակումներուն համաձայնեցնելով օգտակարին ճամբուն մէջ զօրացընել։ Եւ որովհետեւ եսը խմոր մը չէ որ ուզուած կողապարին վերածուի բոլորովին, ոչ ալ սեւ տախտակ մը՝ որուն վրայ ուզած ուղղութեամբ հետքեր ձգենք գրչի մը ծայրով։ Միանգամայն ըսենք ալ որ իւրաքանչիւր անհատի վրայ տարբեր երեւոյթներով կը ներկայանայ, ուրկէ կը հետեւի թէ որոշ օրէնքի մը կամ կանոնի մը չէ կարելի հպատակացնել։ Կը հասկցուի որ անոր կրթութիւնը կարծուածին չափ դիւրին բան չէ, և կը պահանջէ արթուն խնամք, մասնաւոր հոգածութիւն ու ուշադրութիւն։ Հասկնալ պէտք է անոր հակումը, նախասիրութիւնը, ձգտումները և անոր համեմատ յղկել բնական կոչտութիւնները, դալել անկիւնները, հարթել ճանապարհը, վերջապէս գործածել այն ամէն միջոցները որով կ'ազնուանայ ու դէպ ի բարին կը զօրանայ, կատարելութեան մօտեցնելով նաեւ իր բնածին կարողութիւններուն սահմանները։ Այս կերպով եղած աշխատութիւնը ոչ միայն չի դատապարտուիր ապարդիւն մնալու կրթութեան գործին մէջ, այլեւ կը պտղակուի երաշխաւորեալ արդիւնքով։ Ու եթէ անգամ մը իւրաքանչիւր անհատ իր բնական կարողութիւններով զօրանայ, անոր համար այլեւս արուեստի և առեւտուրի հրապարակին վրայ ո՛ և է արգելք կամ դժուարութիւն անքնկճելի չմնար կեանքի ջախջախիչ պայքարին մէջ։ այնպէս որ երբ Արքիմեդէսն պահանջուի ոսկիի մը խառնուրդի ստուգանը գիտնալ, նա՝ բաղնիքի ազատ ջուրերուն մէջէն եվրեքայով լոյս այխարէ կը բերէ մարմիններու տեսակարար ծանրութեան օրէնքը, Արիստոտէլ իմաստներն ու քարերէն կը սովրի հանութութեան արհեստը և Նեւտոն խնձորի մը պարզ անկումէն կը լուսաբանէ ձգողութեան օրէնքը։ Ասոնք այնպիսի օրինակներ են որ ամէն բաստարութիւններէ վեր կը հաստատեն ու կ'որոշեն կրթութեան օրակը, զոր մենք ասա կարճ խօսքերով պիտի խտացնենք, թէ դաստիարակութիւնը պէտք է ջանալ մանկան վրայ գտնել անոր հակամիտութիւնը ս և է ճիւղի մէջ և զայն խնամել, դաստիարակութեան մասակարարելիք պաշարով ճոխացնել ու պատրաստել գործնական կեանքին համար։

Բնութեան ամէն իրերուն մէջ յատուկ օրէնք մը, որոշ սահման մը կայ, որով կը լուսաբանուի անոնց գաղտնի օրէնքները։ երկաթի կոր մը ի՛նչ ձեւի ալ վերածուի միշտ կը պահէ իր բնական յատկութիւնը, կռանելիութիւնն ու տարածականութիւնը, ինչպէս նաեւ ոսկին ու ադամանդը իրենց փայլը, և մարդիկ ասոնց այս յատկութիւնները գիտնալով օգտակարութեան մէջ կը գործածեն զանոնք, առանց սակայն երկաթի յատկութիւնը ադամանդին և ընդհակառակը ադամանդի կարծրութիւնն ալ երկաթին տալ աշխատելու։ Այսպէս ալ մանկան մը բնական կարողութիւնը առանց լաւ կերպով ճանչնալ գիտնալու՝ կրթել զայն այս ու այն նպատակի մէջ կամ առանց ո՛ և է նպատակի՝ թողուլ դիպուածին որ այն ընէ, նոյնչափ ձախաւեր կ'ըլլար, որչափ չէր թերեւս միջին դարու գիտնականներն ոմանց արհեստական ոսկի ստեղծելու անխորհուրդ պայքարը բնութեան դէմ։ Եթէ Մօցարթի ծնողքը իրենց զաւակը Բեեթհովէնի մը պարտատեր երաժիշտ, և այս վերջինն դաստիարակներն ալ մանուկ Բեեթհովէնն ապագայ երաժիշտ amateur մը, ապահովաբար երաժշտական աշխարհը իր այս մեծանուն վարպետը և Ամերիկան ալ իր հանճարեղ Բեեթհովէնն ունեցած պիտի չըլլային այսօր։ Լամարթին թիւերը կ'ատէր, կ'ըսեն, հետեւապէս չէր կրնար երկրաչափ մը կամ հաշուապետ մը ըլլալ, մայրը ան ապարդէնները ուն համար ծնած չէր զինքը, վասն զի իր նախասիրութիւններուն և զգայութիւններուն հակառակ պիտի գանէր զայնս. բնութիւնը՝ գիծերու, մակերեւոյթներու ու մարմիններու յարաբերական դրութեան գաղտնի ներդաշնակութեան սերը արթնցուցած չէր այն մտքին մէջ, որ սակայն յատուկեանական Գաղտնիքն ու Անմահին փառքը երգեց արբշաած սիրով։ Մանուկները ինչ հասակի ու վիճակի մէջ ալ գտնուին, բարոյական ի՛նչ պայմաններու մէջ ալ ըլլան, ասոնց մէջ կամ դպրոցէն ներս, միշտ կը ցուցնեն իրենց խաղերուն, խօսքերուն վարմունքին ու զբաղմունքին մէջ թէ՝ իրենք այսինչ բանը կը սիրեն, թէ մեծ հաճոյք կ'ունենան բնագիտութեան դասերէն, օրինակի համար, թիւերէն ու հաշիւներէն. ուրիշ մը արհեստի մը բուռն փափաքը կը յայտնէ. երրորդ մը արտակարգ խնայողութիւններով փոքր հասակէն իսկ կլորիկ գումար մը հաւաքելով զբաղած է. չորրորդը՝ գիծերու ու պատկերներու մեծ սէր կը տածէ, և խնամքով կը շարունակէ ձեռքը ինկած պատկերներու հաւաքածոն. դեռ ուրիշներ վէգեր ու ակաթներ կը ժողվեն, եւն.։ Եւ մեր ծնողքներն, հայրերը կամ մայրերը, ընդհանրապէս կը սիրեն խօսակցութեանց մէջ դովել իրենց զաւակները. «Տղաս երաժիշտ պիտի ըլլայ», «վաճառականութեան է ալքը», «վարժապետ կ'ըլլայի՞ պէս խօսքերով. յաճախ մինչեւ 18—20 տարիքը դպրոցներու մէջ դեռերիլ տալով, այնպիսի տղոց, որոնք բնականէն մեծ սէր ունին արհեստի մը, կամ գործի մը, ինչպէս կարելի է յուսալ ինքզինքը շուկայի կեանքի մէկ ճիւղին նուիրած տղայէ մը ուսումնականութիւն, վարժապետութիւն, վիպասան ըլլալ, երաժիշտ ըլլալ, եւն., եւն., թէեւ ծնողքը այդպէս սիրեն յուսալ իրենց զաւակին ընդհանրապէս։

Բանի որ տղաք փոքր հասակէն կը յայտնեն բնածին կարողութիւններ և նախասիրութիւններ, քանի որ ծնողքին նախ, յետոյ դաստիարակին պարտքն է մանկական այդ կարողութիւնը մշակել և նախասիրութիւնը զօրացնել, կը հետեւի թէ անոնք ճնշական մը կը դիմեն արդէն, և մեր ցարդ բացատրել աշխատած սկզբունքով պէտք է ընդունիլ թէ նպատակը ուղուն հետ կը ծնի, և նա իր անձին հետ գրաստեղծուելու։ Ամէն մէկ մասը միեւնոյն բնութիւնը ունենալ և չենքին ծանրութիւնն ալ հաւասարապէս իր մակերեւոյթին վրայ բաժնուի, անպատճառ կիրառ կը պատահի առանց պատերուն ո և է վնաս մը տալու։ Իսկ հակառակ պարագային եթէ հողը և չենքին ծանրութիւնը անհաւասար գան՝ այն ատեն չենքը կը վնասուի կամ կը մնայ։ Այսու հանդերձ եթէ հողը յոռի ըլլայ և անպատճառ չինողութեան սահմանուած՝ պէտք է նախազգուշութիւններու ձեռնարկել վտանգէ զերծ պահելու համար։

Շենքերու հողերը իրենց տոկունութեան համեմատ՝ չորս կարգի կը բաժնուին.

Ա. Կարծր տեսակները որոնք կատարելապէս կը դիմադրեն իրենց վրայ գտնուած ծանրութեան։ Ասոնք անպէղելի են. ըստ որում փայտասով պէտք է աշխատիլ կամ վառօդով փշրել եթէ քար ըլլայ։

Բ. Աւազուտ և խիճուտ հողերը որ վտանգ չեն սպառնար։

Գ. Կաւակծելի հողերը՝ ինչպէս կաւուտ (argileux), բուսային և այլն։

Դ. Բոլորովին յոռիները, ինչպէս ճահճային (marais) և այլն։

Գիտութիւնը դարերէ ի վեր կարեւոր դեր մը կը խաղայ ամէն տեսակ հողերը շենքի սահմանելու, որուն միջոցն է դրածակելու գործողութիւնը։ Արգէն հովմէացի երկրաչափ Վիթրիւվ ալ հաստատած ու փորձած է։

Երբեմն կը պատահի որ հողային խաւ մը իր տեսակը փոխէ, այս հաստկնալը յարակից հողերէն կախում ունի, եթէ յարակից հողերուն վրայ շենքեր չգտնուին և փորձով ալ հաստատել կարելի չըլլայ, չորս կողմը պէտք է փորել։

Ցաւալս կրնանք ապահովուիլ՝ եթէ առաջուց հոր բանանք, քանի որ որմադրութեան մէջ ալ ջուրի պէտքը զգալի է. հորը հողի ուղղահայեաց փոս մըն է ուրկէ կրնանք հասկնալ հողին բաղադրութեան տեսակը։

Եթէ չոր հողի հետ է գործերնիս կրնանք զայն դրածակել (sonder) քիչ մը խոր փոսեր բանալէ վերջ. այս փոսերը պէտք է բանալ ապագայ շենքին գլխաւոր մասերուն մէջ։ Շենքին սահմանէն դուրս դրածակելը թէ՝ նիւթականի և թէ ժամանակի կորուստ կը պատճառէ։ Այս փոսերը խոր ըլլալու են հողին տեսակը որոշելու համար։

Զրոտ հողը՝ մինչեւ ջուրին մակերեւոյթը փորելէ վերջ դրածակման գործողութիւնը կը սկսի, որուն համար կը գործածուի գրածակ գործիքներ պարագային համեմատ։

Այս գործիքը (դրածակ-sonde) խոշոր դգալի ձեւը ունի որ կը ծակէ հողը և արգելքները կ'անհետացնէ։ Ասոր ծայրը կը գտնուի 0,027 մէթր տարածութեամբ երկաթեայ քառակուսի դանգած մը որուն վրայ կ'աւելցուի իր մասերը. այս մասերուն երկրորդին կոթը՝ դրածակը շարժելու սահմանուած է և մնացեալ մասերն ալ ուղղուած երկարութիւնը ուալու։

Այս դրածակը՝ ծակուած հողերը վեր հանելու կարող չըլլալուն հնարուած է ուրիշ մը որ ջուրին տակ գտնուած հողերն վրայ կը դնէ իր նպատակը առանց անոր որոշ գիտակցութիւնն ունենալու։ Մնողքէն յետոյ վարժարանին կը մնայ որոշապէս արթնցնել տղան այն ասպարէզին համար ուր զինքը կը կոչէ Բնութիւնը և հակումը։ Նպատա՛կ, ահա այս է բովանդակ դաստիարակութեան լրումը, գործնական կեանքի դիմարանէն նայուած, վասն զի ի՛նչ նշանակութիւն կրնայ ունենալ տղու մը համար, հարստանալ հաշուեգիտութեան պաշարներով, բնագիտական, գրական, աշխարհագրական ու պատմական ծանօթութիւններով, երբ չի գիտեր զանոնք իրեն օգտակար ընելու եղանակը, երբ չի գիտեր թէ ի՛նչ կ'արժեն տարիներ ամբողջ վարժարաններուն ներքը իր սովրածները։ Մինչդեռ երբ նպատակի մը համար պատրաստուած է, և դպրոցը ձգելէն վերջ կ'ընդգրկէ զայն, այն ատեն բոլոր սովրուած ութիւնները իրենց վերացական ուժերով կը փութան գործնական օգնութիւններ մատուցանել, օգտակար դառնալու անոր։

ՏԻԳՐԱՆ Ա. ԳՕԶՈՒՆԵԱՆ

Ճարտարապետութիւնն ալ գեղարուեստի ու գիտութեան ուրիշ ճիւղերուն նման ամէն օր կատարելագործուելու եւ նոր նոր փոփոխութիւններ կրելու վրայ է։ Արդի եսնիֆերը, տուներ, խանութները, խաներն ու աբարքմանները, բոլորովին ուրիշ սկզբունքներով ու բաժանումներով շինուելու վրայ են միտ հոսելով ժամանակին ոգւոյն։ Շնմ շինել տալու մտադրութիւն ունեցող անձանց օգտակար ըլլալու եւ անոնց միտքերը պատրաստելու դիտումով կը հրատարակենք ճարտարապետական այս յօդուածը, վստահ ըլլալով որ հանոյքով պիտի կարդացուի ան։

ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏԱԿԱՆ

Հողերու դասակարգը.— Անպատեհութեանց դարմանները.—Դրածակում։

Շէնք մը երկու պատճառներով է որ կը քանդուի, որոնք են կքում (tassement) և մղում։ Այս կործանման երկու պատճառները՝ ծանրութեան հետեւանքներն են։ Կքումը մարմիններու վրայ ուղղահայեացպէս ծանրութիւն կուտայ, իսկ մղումը (poussée) ծանրութեան դիրքին համեմատ կ'ազդէ։ Ասոնց տեղի չտալու համար սահմանուած հողը պէտք է խստիւ նկատողութեան առնուի։

Ո և է շենքի մը տոկունութիւնը և ամրութիւնը նախ իրեն սահմանուած հողի բնութենէն կախում ունի, պէտք է որ սա իրեն վրայ իշխող ծանրութեան դիմադրէ և որմադրութիւնը (maçonnerie) աւարտելէն վերջ շարժում չպատճառէ։ Լաւագոյն հողը իրեն վրայի ծանրութիւնները կ'արհամարհէ։ Ամէն հող լաւագոյն համարուած է թեթեւ շենքերու համար. իսկ ապարանքներու կամ հսկայ շենքերու համար ամէն հող ներելի չէ։

Եթէ շենքի մը պատկանած հողին մէջ։ Համերաշխութիւն, սէր ու ազնուութիւն կը տիրապետէր հանգստարանին երեսնմի չուայտ, ցոփ ու անբարոյ սեմէն ներս։ Մելինէ վայրկեան մը իսկ չէր հեռացներ քովէն Սիրարփին, ամէն վայրկեան առարկայ դարձնելով զայն իր գգուանքին։

Մինակ պարագայ մը կար որ մտածել կուտար Մելինէի։ Սրբանկութեան այս աստիճանին հասնելէ ետք, կը խորհէր թէ արդեօք պէ՞տք էր Սիրարփի յայտնել ամէն բան և կամ գոնէ մասնաւոր կտակով մը ապագային հասկցնել անոր թէ, իր իսկ զաւակն է ինք։ Այս կէտը կը դառնար ու կը դառնար խեղճ մօր մտքին մէջ որ արդամաբանական չէր դտներ, մանաւանդ որ կը խորհէր ալ թէ այս յայտնութենէն ս՛ և է օգուտ պիտի չծագէր զաւակին համար։ Հետեւաբար որոշեց վերջնականապէս իրեն պահել գաղտնիքը։

(Շարունակելի)

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ

ՔԱՍԻՄ 300

ԿՆՃՈՒՈՑ ՀԱՆԳՈՑՑ ՄԸ

ԶԷՊ

ՏԵՂԱԿԱՆ-ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

ԵՐԲՈՐԴ ԵՒ ՎԵՐՋԻՆ ՄԱՍ

(Քսան տարի եսքը)

Է.

Շարամովներու տանտէրէն ամէն ջանք թափած էր, պանդուխտութեան հանդէսը փառաւոր ընելու համար։ Միլիոնատէր ընտանիքին վճարելիք մեծաքանակ պանդուխտէն զատ, հեռաւոր քաղաքներէ եկած հիւրերու և պատուաւոր օտարականներու ներկայութիւնն ալ պատճառ մ'էր որ հարնիքին կրօնական մասը արտակարգ փայլով մը կատարուի։ Ուստի Տէր Հայրը այս պարագաները նկատողութեանը ենթարկելով օրուան Պատրիարքին՝ հաճեցուցած էր զԱյն նախագահելու հանդէսին և հանդիսականներու եռուզեռին մէջ հանդիսաւոր վեհութեամբ սրահէն ներս մտնու Ն. Սրբազնութիւն, Պատրիարքական խիստ ծանրագին խոյրով ու պատարագի զգեստով պճնուած՝ իր շուրջը ունենալով չորս եպիսկոպոսներ՝ նոյնպէս զգեստաւորուած, իսկ վարդապետներու, քահանաներու և դպիրներու թիւը խիստ մեծ էր։

Թափորին այս հանդիսաւոր մուտքը խոր տպաւորութիւն ըրաւ ընդհանուր հարնեւորներուն և մանաւանդ օտարականներուն վրայ, որոնք Հայ եկեղեցւոյ պաշտամունքներուն ակնախտիղ տարան ու եկեղեցական հնադարեան հագուստները տեսնելով զիրենք ճշմարտապէս արեւելեան միջավայրի մը մէջ գտան ու հիացքնչ մնացին։

Հալաւ-օրհնէքը սկսաւ Նշանաւոր Տիկ. Շարամովի հետ, յաւէտ օրհնելով անոնց միութիւնը որ իրենց ալ իրարու միանալուն պատճառ եղաւ։ Ն. Սրբազնութեան քարոզը հիացուց ներկայ օտարականները, որոնք պակի արարողութենէն ետք անձամբ ներկայանալով երախտապարտութիւն ու շնորհակալութիւն յայտնեցին, այս խիստ անակնկալ հանդէսին առթիւ, որ խորապէս դրոշմուած կը մնար իրենց սրտին մէջ։

Երիտասարդները սակայն, անհամբեր կ'սպասէին. անոնց համար լաւագոյն հանդէսը ան պիտի ըլլար որ կարճ տեւէր, ուստի արարողութեան աւարտելէն անմիջապէս ետք հրաման ստացան տանտիրուհիէն, ու մինչդեռ լաւրջ մարդիկ զիրար պատուասիրելով ժամավաճառ կ'ըլլային, իրենք սկսան պարերուն։ Հարսն ու փեսան պարի առաջին դրուագին չկրցան մասնակցիլ, առաղջական պատճառով։ Միանձին զաւակները սակայն անոնց պակասը լրացուցին, տանտեակներով պարուհիներու պարակից ըլլալով ու իւրաքանչիւրին ալ իրենց կնամեծարութիւնն ու կենցաղագիտութիւնը շռայլելով։

Խրախճանութիւնները տեւեցին մինչեւ լոյս, ու հարնեւորները իրենց շնորհաւորութիւնները ձօնելով ցրուեցան։ Նորապսակ ամոլը չը յարգեց օտար երկրի մէջ մեղրալուսին անցընելու դրութիւնը և չհեռացաւ ընտանեկան յարկէն։ Մելինէ արդէն քսան երկու տարիէ ի վեր այս օրուան կ'սպասէր, օրին հատորին հետ մէկ բնակարանի մէջ ապրելու երջանկութիւնն երազելով և հիմա որ ամէնէն անսպասելի անակնկալներով իր իսկ քովը կը հանգչեցնէր այնչափ սիրած զաւակը՝ ինչպէս Թողուր որ առաջին օրէն իսկ հեռանայ քովէն։ Այս նկատումով թէ Մելինէ և թէ մայրը համոզեցին Յակոբիկը որ համակերպեցաւ ու հայրենի բնակարանին մէջ անցուց փեսութեան առաջին օրերը։

Այ հիմա երջանկութիւնը կատարեալ էր Շարամովներու բնակարանին մէջ։ Համերաշխութիւն, սէր ու ազնուութիւն կը տիրապետէր հանգստարանին երեսնմի չուայտ, ցոփ ու անբարոյ սեմէն ներս։ Մելինէ վայրկեան մը իսկ չէր հեռացներ քովէն Սիրարփին, ամէն վայրկեան առարկայ դարձնելով զայն իր գգուանքին։

Մինակ պարագայ մը կար որ մտածել կուտար Մելինէի։ Սրբանկութեան այս աստիճանին հասնելէ ետք, կը խորհէր թէ արդեօք պէ՞տք էր Սիրարփի յայտնել ամէն բան և կամ գոնէ մասնաւոր կտակով մը ապագային հասկցնել անոր թէ, իր իսկ զաւակն է ինք։ Այս կէտը կը դառնար ու կը դառնար խեղճ մօր մտքին մէջ որ արդամաբանական չէր դտներ, մանաւանդ որ կը խորհէր ալ թէ այս յայտնութենէն ս՛ և է օգուտ պիտի չծագէր զաւակին համար։ Հետեւաբար որոշեց վերջնականապէս իրեն պահել գաղտնիքը։

(Շարունակելի)

ղին տեսակը կ'որոշէ։ Այս վերջինը կափարիչ ունեցող դրածակ մըն է գլանաձեւ, և գլխուն վրայ ունի դերանամոյթ մը ու վարի ծայրն ալ սուր երկաթ մը։ Վարի մասին ներքին կողմը կայ նաեւ բարձիկ մը գլանին մուտքը պղտիկցնելու ծառայող որ դոցուած է կղզուածքի կափարիչով մը (soupape a charniêr)։ Սա գործածուած ատեն կափարիչը հողին մղմամբ կը բացուի և փոքրիկ շարժմամբ մը մէջը լեցուած հողէն ճնշուելով կը գոցուի և բաղադրութիւնները երեւան կը բերէ։

Մինչեւ խաւերէ բաղկացեալ հողը այս կերպով քննելու համար կը գործածուի հերիւնաձեւ գործիք մը։ Այս գործիքը թակի (maillet) միջոցաւ եւլեւէջներ կ'ունենայ։

Կոչս ծակերը դրածակելու համար մուրճերով ծեծուող գործիքներու կը ձեռնարկուի, որոնք ամենակարծր իրեղէնները կը փոշիացնեն։ Այս մուրճերուն արմատը գամի ձեւով դարձնուած է։ Կան նաեւ ճանկի նման հինգ սուր ծայրեր ունեցող գործիքներ ալ։

Դրածակման մէջ անօգուտ է պէտք եղած խորութենէն աւելի թափանցել։

Լաւագոյն հողերը իրենց խորը ժայռեր կ'ունենան։ Տակուն հողերուն կարգէն են մանրախիճ (gravier) աւազը, քարուտ աւազը և ընդհանրապէս ընդարձակ ապածութեամբ նոյնսեռ խաւերէ բաղկացեալ հողերը, որոնք չինողութեան խիստ յարմար են խոնաւութենէ զերծ մնալուն համար։ Եթէ լաւագոյն հողերը յոտի հողերու հետ խառնուին, յարմարագոյն խաւերը փորել պէտք չէ. այլ լոկ հիմնարկութեան պատերու իրը խարիսխ գործածելու է։ Նուրբ աւազն ալ կրնայ շինողութեան յարմար նկատուիլ եթէ թանձր և զօրաւոր խաւերէ բաղկացեալ է։ Երկու մէթրէն մինչեւ երկու մէթր վաթսուն սանթիմ թանձրութիւն ունեցող աւազի խաւ մը կրնայ անվտանգ կերպով կրել իր վրայ երեք յարկ (etage) պարունակող շէնք մը։ Նուազ թանձրութիւն ունեցող կաւուտ հողերը չոր հողերէ աւելի վտանգաւոր են անձրեւի ջուրերը իրենց գոգը ընդունելուն համար, որով կամ կղզիականապէս և կամ ուղղահայեացապէս կը ճնշուի շէնքը։

Շէնքերու մէջ հաստատուն հողերը յարգի են մանաւանդ սառոյցի ժամանակ։ Մինչեւ խոնաւութիւն է հիմնարկութեան պատերուն բաւական ընդարձակ խորութիւն մը տալ (գէթ 1 մէթր) մեր կլիմային համեմատ։

Սորին կը նկատուին ճահճային և ամէն տեսակ ջրոտ հողերը, ինչպէս նաև գետերէ արտաքերուած աւազները։ Այս տեսակ հողերու վրայ դիտելու է որ շէնքը ուղղապէս բարձրանայ։

Եթէ թեթեւ կամ ծակոտկէն (poreuse) հողերու վրայ հիմնարկութիւն դնել հարկ ըլլայ, պէտք է նախ հողը ծեծել մինչեւ որ իր վրայ հաստատուելիք շէնքին ծանրութեան համեմատի և ապա այս ծեծուած հողին վրայ հիմերը զետեղել։

Դեռինը ծեծելը աւելի յարգի և խնայողական է քան մոյթերու ձեռնարկումը։ որովհետեւ հողը երբեմն չատ կարծր ըլլալով, մոյթերը չեն կրնար մինչեւ իրենց որոշեալ տեղը իջնել։ Ճնշող հողերը ծեծուելով կրնան իրենց վրայ շատ ծանր հիմնարկութիւններ կրել առանց վնասուելու։

Զրախառն աւազներու վրայ հիմնարկութեան ատեն նախ իր մէջը գրաւուած ջուրերը շորցնելու է ապէս. զեանները իբր մոյթ՝ կաղնիի գերաններ և ատաղձներ մեխել մինչեւ գետնին ստորին մասը, որով թէ՝ աւազին ջուրը կը ցամքի և թէ տակունութիւն մը կը ստանայ։

Վերոյիշեալ հողին վրայ հաստատ հիմեր կառուցանելու լաւագոյն միջոցն է, մոյթեր պարունակած մակերեւոյթը շաղախով կամ պէթոն (béton)ով ծեփելը և ասոր վրայ 35 կամ 65 սանթիմէթրնոց խարիսխ մը հաստատելը՝ հիմնարկութեան պատերը սկսելէ առաջ (մեծ քառակուսիներ ձեւացած որմաքարերով)։

Զրոտ կամ ճախճախուտ հողերու վրայ հիմնարկելէ առաջ կրկնակ մոյթեր զետեղել պէտք է, մէջտեղերը կաւ կամ քարուտ հողեր լեցուելով։ Այս տեսակ շրջապատերու հաստատուն մոյթերուն մէջ (որոնք մէկզմէկէ քիչ հեռաւորութեամբ կը դրուին) փողաձեւ փորելու և սրածայր կաղնիի փայտեր դնելու է։ Ասոնց ներքին լայնութիւնը պէտք է 1½ մինչեւ 4 մէթր ըլլայ, իր տարածութեան կամ ջուրին կարողութեան համեմատ։

Կաւուտ հողերու վրայ հիմնարկութեան համար միաարտ աղաղներէ ձեւացած գերաններ 25 կամ 30 սանթիմէթրամբ քառակուսացուելու է և իրենց արմատները կորութիւն մը ունենալու են։ Անհաւասար կիման տեղի չտալու համար ամրողջ պատերը պէտք է մէկ հիման վրայ բարձրանան (ապահովն խարիսխ մը խարիսխի վրայ)։

Ջուրի մէջ հիմ հաստատելու ժամանակ առտնոյց խճանան գործիք (drague)ներով յատակը մաքրել և ապա երկու կարգ մոյթեր զետեղելու է, մէկը մէկմէկ հետ զուգահեռականապէս, և մէկզմէկէ ունեցած հեռաւորութիւնին ջուրին բարձրութեան հետ համեմատապէս՝ առանց մոռնալու մէջտեղերը կաւ լեցուցնել. (կաւի տեղ կրնայ մաղուած հող գործածուիլ)։

Հողէ թումբերը պարտին հաւասար թանձրութիւն մը ունենալ ջուրին խորութեան հետ, 1 մէթրէն մինչեւ 3։ Երկրի մէթրէ աւելի թանձրութիւն կրնայ տրուիլ սա համեմատութեամբ 3.90, 4.90, 5.85, 6.80։ Եթէ թումբերը կաւով չհնուած ըլլան թանձրութիւններնին ջուրին բարձրութեան երկու երրորդը (⅔) պէտք է ըլլայ։

Հողերու վրայ այսպէս ծանրութիւն տալէնէս բաւականանալով (որ հատորներ կ'ուզէ ամբողջովին արտայայտելու) կը խոստանանք ուրիշ առթիւ հիմնարկութեան (fondement) պահանջումներուն վրայ ծանրանալ, քանի որ չենքի մը մայրը հողէն վերջ հիմն է նկատուած։

ԵՐ. Մ. ԳԱԼՖԱԵԱՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ԴԻՄ ԱՌ ԴԻՄ

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

Ռուսական նաւատորմը կարմատեւ պտոյտ մը վերջ Բորթ Արթուր դարձաւ։ Ռուս զօրքեր Բորթ Արթուրէ Նալու կ'երթան շարունակ։ Մեծ Պարապին եռեւը գտնուող չինացի զօրքերը իրենց դիրքերէն դասալիք ըլլալու նշաններ ցոյց կուտան պատերազմէն վախնալով։ Ռուսք պահանոց մը հաստատեցին Զենչոյի մէջ, և կ'արգիլեն երկաթուղիին վրայ՝ ճաքոնցիներուն աշխատութիւնները։ Ռուսք Գայրինկի մէջ մեծաքանակ հանքածուխ կը գտնեն։

*** Զանազան ռազմափորձեր կատարելէ վերջ, ռուսական նաւատորմը հրամանատարութեամբ ծովակալ Սթարքի, Բորթ Արթուր դառնալով խարիսխ նետեց արտաքին նաւահանգիստին մէջ։

** Զրոյցի մը նայելով ճաքոնական հզօր նաւախումբ մը Վայհայվայի դիմացը հասեր է։

** Խաղաղականի ռուսական պահեստի նաւախումբը գործօն վիճակի մէջ դրուեցաւ։ Սիպերիական հրացանակիրներէն քանի մը զօրագունդեր Բորթ Արթուրէ հետզհետէ կը մեկնին դէրք բռնելու չինական երկաթուղիին երկայնքը։ Բորթ Արթուրէ կը հեռագրուի թէ Ռուսական բանակը և Նաւատորմը շատ լաւ վիճակի մէջ են, պատրաստ ամէն պատահականութեան առջեւ։ Ճաքոնցի վաճառականներ իրենց բոլոր ունեցածները կը ծախեն և կը մեկնին։

** Վլատիվոսթոքի ճաքոնական հիւպատոսին հրամանաւ, հազարէ աւելի ճաքոնցի աղջիկներ նաւ նստան Ճաքոն երթալու համար։ Երեք ուրիշ չոգենաւեր ալ մեկնեցան ճաքոնցի ընտանիքներով։ Խապարովսքի ճաքոնցի բնակիչները խնդրեցին զինուորական հրամանատար զօրավար Լիւնեվիչէ որ իրենց շահերը պաշտպանէ պատերազմի միջոցին։ Զօրավարը խոստացաւ։

** Պեյժիոյ Համալսարաններուն մէջ գտնուած բոլոր ճաքոնցի ուսանողները հեռագրական հրամանով եւ կանչուեցան և անմիջապէս Թոքիո պիտի մեկնին։ Այս իրողութիւնը կը նկատուի իբրև յառաջաբան պատերազմի յայտարարութեան։

** Մոսկովսքի Վիեդոմոսքի հնչակաւոր օրաթերթը ժողովրդային հանգանակութեան ցանկ մը բացած է զրահաւոր մը նուիրելու համար ռուս կառավարութեան։

Ռուս ժողովուրդին մէջ արտակարգ հայրենասիրութիւն մը կը տեսնուի, ամէն ներքին գործաւորական խնդիր և գործաւորական բարենորոգութիւն մոռցած են, և այժ կուտան կառավարութեան ճաքոնի հարուած մը սայ։ Հանգանակութիւնը սկսաւ մէկ ամիսէ ի վեր, և գումարը հասած է 80,000 ռուպլիի։

** Ռուսական ամէն տեսակ արժեթուղթեր ինկան չատ ծանր կերպով։ Մինչեւ իսկ պետական ամէնէն հաստատուն թուղթը 15 առ հարիւր կոտրեցաւ, և մէկ երկու անգամ անուսարսափ տիրեց Մոսկուայի և Բեզերսպուրգի Սակարաններուն մէջ։ Բոլոր առեւտրական աշխարհը Ռուսիոյ մէջ ընկճուած վիճակ մը ունի, աւելի գէշ քան այն վիճակը, որ ակից 4-5 տարի առաջ կը տիրէր Ռուսիոյ մէջ։ Նովոյէ Վրեմիա կ'առաջարկէ աղքատութեան շրջանակներու բաժանում մը ընել Ճաքոնի հետ։ Ռուսիա հիւսիսային կողմը առնէ 39 զուգահեռականէն վեր, Բորթ Արթուրի դիմն ուղղութեամբ, և այդ գիծէն վար դէպի հարաւ ամէն կողմ Ճաքոնի թողուլ։ Բայց տնտեսական տեսակէտով միայն, որովհետեւ անկարելի է որ Ռուսիա արտնէ Ճաքոնի ամրոցներ չենել Քօրէայի ո և է մէկ մասին մէջ։ Ասիկա կը սպառնայ Ռուսիոյ Ծովային հաղորդակցութեան Վլատիվոսթոքի և Բորթ Արթուրի միջեւ, ինչպէս նաև Քորէական նաւահանգիստներուն դերը Ռուսիոյ առեւտրական ապագայութեան։

*** Նովոյէ Վրեմիա՝ Բորթ Արթուրի թղթակիցը կը հեռագրէ թէ Ռուսիա բոլոր Մանչուրիոյ մէջ կէս միլիոնէ աւելի պատրաստ զօրք ունի։ Բայց ուրիշ չէզոք աղբիւրներէ առնուած տեղեկութիւններուն նայելով, ռուս թղթակցին այդ թիւերը գոնէ կէս մը չափազանցուած են։

*** Տօր. Քին, ամերիկացի հռչակաւոր վիրաբոյժ մը, որ վերջերս ընդարձակ պտոյտ մը ըրաւ Մ. Արեւելքի մէջ, Պրաուն Համալսարանին մէջ ճառ մը արտասանելով, յայտարարեց թէ Ճաքոնի և Ռուսիոյ բուն խնդիրը Սլաւի և Անկլօ-Սաքսոնի խնդիր է։ Անգլիա և Միացեալ Նահանգները Ճաքոնի բնական դաշնակիցներն են, և կը յուսայ թէ երկուքն ալ բարձր պիտի բռնեն այդ քաջասիրտ փոքրիկ ազգը (Ճաքոնը), երբ առաջին հարուածը սայ Ռուսիոյ։ Տօքթորին այդ դիտողութիւնը ընդունուեցաւ օրտընդոստ աղաղակներով։

*** Անգլիական թերթերը զայրոյթով՝ ռուս կառավարութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրեն այն վնասներուն վրայ՝ որոնց ենթարկուած է աշխարհի վաճառականութիւնը Մ. Արեւելքի մնկարգ կացութեան հետեւանքով, որմէ օտարներուն չափ ալ բուն ռուս հպատակներն ալ կը նեղուին։ Սբանսurs կ'ըսէ թէ ռուս նախարարները ծանր պատասխանատուութեան մը տակ պիտի իյնան եթէ Ճաքոնը չգոհացնեն և պատերազմին առաջքը չառնեն։ Ռուսիա իրաւունք չունի բնաւ այսքան ձգձգելու գործերը, պատ ի պատ պատասխաններ տալու և առեւարական ուքաղաքակիրթ ազգերուն համբերութիւնը սպառելու։ Մ. Արեւելեան տագնապը վերջին ծայր վնաս հասցուցած է միջազգային վաճառականութեան, որով քնականաբար բոլոր աշխարհի տնտեսական կացութիւնը խախտուած է բոլորովին։ Բամպակի տագնապը մէկ կողմէն, և միւս կողմէն Մ. Արեւելեան ցամաքներուն և ծովերուն վրայ վաճառականութեան լռցած ինկած վիճակը զոր ծանր կ'ազդէին միջազգային վաճառականութեան վրայ։ Անգլիական թերթերը, կ'եզրակացնեն թէ բոլոր իրաւունքը Ճաքոնի կողմն է, որովհետեւ Ճաքոն չի պահանջեր բան մը զոր արդէն Ռուսիա քանիցս խոստացած չըլլայ։ Անգլիական կառավարութիւնը մանաւորապէս հրաւիրեց Ռուսիան որ Մանչուրիոյ մասին իր տուած խոստումը յարգէ և զօրքերը քաշէ, բայց չբրաւ. ուստի կացութեան բովանդակ պատասխանատուութիւնը կը ծանրանայ Ռուսիոյ վրայ, ինչ որ ալ ըսեն անոր պետական մարդիկը և դիւանագէտները իրենց կառավարութեան խաղաղասիրութեան վրայ։

** Ամերիկեան հրապարակներուն և Սակարաններուն վրայ նմանը չտեսնուած իրարանցում կը տիրէ պատերազմին զրոյցներներուն համար։ Ամէն օր Նիւ Եորքի Սակարանին մէջ հաշուեյարդարութիւններ կ'ըլլան։ Դիները յարափոփոխ են և արտասովոր։ Միջնորդները անձրկած մնացած են։

** Խաղաղականի ռուսական նաւախումբը երկու ընդհանրական մարտնաւեր ալ ունի, որոնք չհնուած են Սեւ Ծովու ռուսական նաւանգստի մէջ, և որոնց զանազան մասերը Բորթ Արթուր տարուեցան ապէց առաջ։

*** Լոնտոնի ճաքոնական դեսպան դերգոմս Հայեաշիի հետ բարիզեան թերթին թղթակցին տեսակցութիւնը, զոր հրատարակեցինք մեր երէկի թիւով, մեծ յուզում առաջ բերաւ Բարիզի դիւանագիտական աշխարհին մէջ։ Ռուս բարձրատիճան անձնաւորութիւն մը հետեւեալը յայտարարած է այս առթիւ.—

«Հայեաշի կոմսին բանեցուցած լեզուն ա՛նքան անհամաձայն է դիւանագիտական սովորութիւններուն որ ոչպէս գրգռեալ վիճակի մը միայն կրնանք վերագրել դեսպանին նոյն յայտարարութիւնները։ Անտարակոյս դեսպանը գիշերը քնացած ըլլալու չէ։ Ինչ որ ալ ըլլայ, խաղաղութեան և կամ պատերազմի այս ահռելի խնդիրը իր հայրենիքէն չատ հեռի ապրող զրածակատարի մը ձեռքին վիճակէն կախում չի կրնար ունենալ։ Մովակալ Ալեքսեվ իր պաղարիւնութիւնը պիտի չկորսնցնէ բնաւ այդպիսի անպատեհ յայտարարութեան մը վրայ։

«Այս առթիւ, թոյլ տուէք ինձի որ ըսեմ թէ կարեւորային չափ պատերազմաբեր մարդ մը չէ Մովակալ Ալեքսեվ, որուն յանձնած է Զարը տեղւոյն վրայ վարելու պատերազմը, եթէ պիտի ըլլայ։ Ամէն մարդէ աւելի կացութեան քաջ տեղեակ ըլլալով թէ՝ դիւանագիտական և թէ զինուորական տեսակէտով, Մովակալ Ալեքսեվի յայտնած կարծիքները կը լսուին Բեթերսպուրգի մէջ։ Մովակալը լիովին դիտակից է Ռուս կայսրութեան շահերուն և արժանապատուութեան, կատարելապէս կը ճանչնայ անոր ունեցած ոյժերը և թշնամիին ոյժերը։ Ուստի չատ հաւանական է որ իր խորհուրդները լաւագոյն ըլլան և օգտակար, և այդ դաղափարը ունին Զարը և Լամբսդորֆ կոմսը։ Ռուսիոյ Թոքիոյի դեսպանին հրահանգ տրուած էր պատասխանը յանձնուած պահուն ոյժ տալ Նիքոլա Բ.ի խաղաղասէր դիտաւորութիւններուն ճարտնական կառավարութեան մօտ։ Վերջին խօսքը կը վերաբերի ճարտնի։»

ՆՈՐ ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՃԱՊՈՆԻ ԴԵՍՊԱՆԻՆ ՀԵՏ

Լոնտոնի ճարտնական դեսպան կոմս Հայեաշի երկրորդ օրը ընդունելով Բարիզեան թերթին թղթակիցը, անոր հետ մէկտեղ կարդաց այն թերթը ուր իր մէկ օր առաջ ունեցած տեսակցութիւնը հրատարակուած էր։ Դեսպանը կրկնեց թէ չատ հաւատարիմ կերպով հաղորդած էր իր խօսքերը, թէ իր ըրած յայտարարութիւնները վերջին ծայր ստոյգ էին, և պատրաստ էր դարձեալ ընել զանոնք։

** Գերման կառավարութիւնն անդամ, որ մինչեւ վերջին վայրկեանին դեռ յոյս ունէր թէ պատերազմ պիտի չըլլայ, հիմակ Պատերազմը անխուսափելի կը նկատէ, բայց կ'ըսէ թէ դեռ քանի մը չաբաթ ալ պիտի ձգձգուին բանակցութիւնները։

** Սեւ ծովու ռուս նաւատորմին հրամատար ծովակալ Սբրիտլով Բեթերսպուրգի կանչուեցաւ մասնակցելու քանի մը պատերազմական խորհուրդներու, որոմէ հետեւ Մ. Արեւելեան գործերուն շատ մօտէն և փորձառութեամբ հմուտ է։ Նիքոլա Զար մտադիր է հրամատարութիւն մը յանձնել անոր Մ. Արեւելքի մէջ։

** Բեքինի մէջ զրոյց մը կը շրջի թէ Ճաքոն և Չինաստան դաշնակցելու վրայ են։

** Ռուսք 20,000 հոգի համախմբած են Նալու գետին վրայ, Քորէայի մէջ։

** Բեքինի և ուրիշ չինական կարեւոր քաղաքներու մէջ հակառուս ընկերութիւններ կը կազմուին։

** Քորէայի մայրաքաղաք Սէուլի մէջ կռուրտուք տեղի ունեցաւ ռուս զօրքերուն և բնիկներուն միջեւ։ Մէկ հոգի վիրաւորուեցաւ։

** Սէուլ—Ֆուզան երկաթուղին ամբողջ ճաքոնական զօրքերու հսկողութեան տակ է։ Ճաքոնցիները ստուար թիւով զօրք և թնդանօթ բերած են Սէուլ (Քորէայի մայրաքաղաք) ճաքոնական դեսպանատունը պաշտպանելու համար։

ՎԱՐՉԱՅԻՆ ԲԱՐԵՆՈՐՈԳՈՒՆՔ

ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ

Վարչային զանազան մասնաւոր Ցանձնաժողովներ, որոնց յանձնուած էր նախապէս գիւղախումբերուն բարենորոգութեան գործերը, այս միջոցիս սկսան իրենց աշխատութիւններուն։ Մէկ մի նահանգի համար յանձնաժողով կազմուած է։ Ուրիշ յանձնաժողովներ ալ կազմուած են թաղապետական և քաղաքապետական բարենորոգումներու համար, որոնք պիտի գործադրուին բովանդակ Ռուսիոյ մէջ, մասնաւոր Եւրոպական Ռուսիոյ գլխաւոր քաղաքներուն մէջ։ Քաղաքապետներուն ընտրութեան գործը ժողովրդային ընդհանուր քուէարկութեամբ գործադրելու համար ծրագիրներ և տեղեկագիրներ պիտի պատրաստուին, և բոլոր յարակից թուղթերով պիտի մատուցուին Վեհ. Զարին։ Ներքին գործոց նախարարութեան կողմէ Ցանձնաժողովներու երրորդ շարք մը ևս անուանուած է, որոնց պաշտօնն է ոստիկանական դրութեան մէջ բարենորոգութիւններ ներմուծել։ Հարաւային Ռուսիոյ տասը նահանգներուն համար կազմուած Ցանձնաժողովներուն վերին պետն է զօրավար կոմս Շուվալով, Օտեսայի նախորդ նահանգապետը, որ եւրոպական կրթութիւն ստացած լուսամիտ և գիտուն պաշտօնատար մըն է։

Ռուս գիւղացի ժողովուրդին բարօրութեան տեսակէտով, շատ կարեւոր պիտի ըլլան գիւղախումբերու այս բարենորոգումները։ 1861ի գիւղացի ստրուկներու Ազատագրութեան օրէնքը բոլորովին պիտի վերաքննուի, արմատական փոփոխութիւններով։ Մէն մի գաւառակի Վարչային Խորհուրդին մէջ ժողովրդային ներկայացուցիչներու թիւը պիտի աւելնայ։ Տեղական Խորհուրդներուն մէջ Մուժիկին ալ ձայն պիտի ուննայ։

ԲԱՄԳԱԿ

ՍԲՈԹ, 7.08

27/9 Փետրուար

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ԴԵՍՊԱՆԱԿԱՆ ՄԵԿՆՈՒՄ

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ, 8 Փետր.—Ճաքոնական դեսպանը, ինչպէս նաեւ ամբողջ դեսպանական պաշտօնէութիւնը այսօր Բեզերսպուրգէ մեկնեցան։ Անգլիական դեսպանը ստանձնեց ճաքոնական հպատակներուն պաշտպանութիւնը։

—Զարին ճամբորդութիւնը՝ Մոսկուա, յետաձգուեցաւ։

ՕՏԱՐ ՏԷՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՆԻԻ-ԵՈՐՔ.—Բուզվէլդ նախագահ չէզոքութիւն հրատարակեց։

ՀՌՈՄ.—Իտալիա յայտարարեց թէ պիտի չաւելցնէ իր նաւային ուժերը Մ. Արեւելքի մէջ։

ԼՈՆՏՈՆ. — «Մորնինկ Բոսդ» կացութեան ծանրութիւնը կը հաստատէ Անգլիոյ համար, որ պարտի պատրաստ ըլլալ միջամտելու, եթէ պատերազմի պարագային Ռուսիա իր զինակցին աջակցութիւնը խնդրէ։

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԼՈՆՏՈՆ.—Թոքիոյէ կը հեռագրուի «Սթանտարտ»ի թէ, բուն գործունէութիւն մը կը տրէ Ճաքոնի մէջ։ Փողոցները լեցուն են զօրքերով։ «Տէյլի Մէյլ» կ'ըսէ թէ ռուս դեսպան Պառոն Ռոզէն և դեսպանատան պաշտօնէութիւնը առաջիկայ ուրբաթ պիտի մեկնին Թոքիոյէ։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ.—Խարպինէ կը հեռագրուի թէ խուճապ մը կը տրէ Ճաքոնցիներուն մէջ։ Մեծ փութով կը մեկնին Վլատիվոսթոք կամ Ինքան, ուր չոգենաւեր կը սպասեն, զանոնք Ճաքոն տանելու համար։ Իսկ ռուս ժողովուրդը հանգարտութեամբ կը սպասէ դէպքերուն։

ՄՈՒՐՏԷՆ.—Եալու գետին եզերքը գտնուող ռուս զօրքերը համախմբուեցան։ Խանդավառութիւն կը տրէ իրենց մէջ։ Ճաքոնցիները ամէնուրեք փութով կը մեկնին իրենց հայրենիքը։ Զրոյցի մը նայելով, ճաքոնական նաւաթափ մը կը գտնուի եզեր Ուէյ-Հայ-Ուէյի (անգլիական) մօտ, Եւրոպայէ եկող ռուսական մարտանաւերուն ճամբան կտրելու համար։ Միւս կողմէ կ'ըսուի թէ ճաքոնցիք մտադիր են զօրք հանել Քորէա։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ.—Հոս և Մոսքուա ժողովուրդին ընդհ. ընթացքը լուրջ և հանդարտ է։ լրագիրներու լեզուն բոլորովին խաղաղ և արժանապատուութեամբ լեցուն է։ «Վիէտոմոսթի» կը յայտարարէ թէ դիւանագիտական յարաբերութեանց խզումը պատերազմ չի նշանակեր և թէ խաղաղութեան մասին դեռ յոյսի ազօտ լոյս մը կը մնայ։ Արտաքին գործոց Նախարարը յայտարարեց թէ տակաւին չեն հաստատուած այն զրոյները թէ պատերազմը արդէն սկսած է։

ՈՒԱՇԻՆԳԹՆ.—Արտաքին գործոց պաշտօնարանը Սէուլի ամերիկեան դեսպանատունէն հեռագիր մը ստացաւ ծանուցանող թէ, ճաքոնական մարտանաւեր հասած են Մազանֆոյի բացերը։

ՐԷՕԼԻ.— «Ռէօնիշէ Զայթունգ»ի Բեռլինսպուրգի թղթակիցը կը հեռագրէ.—«Կ'երեւի թէ ձեռնհաս չրջանակներ այժմու կացութիւնը պատերազմական վիճակ չեն նկատեր դեռ։ Ճաքոնական կառավարութիւնն ալ պատերազմական վիճակ չի նկատեր դիւանագիտական յարաբերութեանց խզումը և կ'ընդունի նոյն իսկ թէ կարելի է խաղաղարար լուծման ճամբայ մը գտնել։» Թղթակիցը կ'աւելցնէ թէ Ռուսիա պատերազմի առիթ չպիտի նկատէ՝ երբ Ճաքոն հարաւային Քորէա զօրք ցամաք հանէ։ Ռուսիոյ շահերուն այն տեղն միայն դպած պիտի ըլլայ Ճաքոն՝ երբ զինուորական գործողութեանց սկսի Մանչուրիոյ և հիւսիսային Քորէայի դէմ։

ԲԱՐԻԶ.—Վլատիվոսթոքէ քաղուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ, ռուսական եռեք զրահաւորներ և փոխադրանաւ մը պատրաստ են ճամբայ ելլալու, սակայն ծովը սառած ըլլալով չեն կրնար դուրս ելլել նաւահանգիստէն։

ԹՕՔԻՕ.— Վերին Մանչուրիոյ մէջ սոսկալի ցուրտ կը տիրէ։ Բէօմիւրի ջերմաչափը Օէն 46 աստիճան վար է։ Գետերը բոլորովին սառած են և փոխադրութիւնները անկարելի դարձած են։ Զինուորները դժուարաւ կը գործեն։

Ռուսական 7 վաշտ զօրքեր, Շաբաթ օր Նալու գետին մօտ, Անթուն քաղաքը գրաւելու մտօք հոն հասան։

ՊԱԼԴԻՄՈՐ.—Երէկ մեծ հրդեհ մը ծագեցաւ շուկային մէջ, հով ըլլալուն համար դեռ կը շարունակուի։ Շինքակոյի հրդեհէն ի վեր այսչափ մեծ հրդեհ չէր պատահած։ 1871 տուն հրոյ ճարակ եղած են։ 60 միլիոն տոլար վնաս կայ ցարդ։ Մարդու վնաս չկայ։

Կարդալ Դ. Երես «Իւնիոն»

Ապահովագրական Ընկերութեան ազդը

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ԿՐՕՆ. ԺՈՂՈՎԸ երէկ գումարուեցաւ Պատրիարքարանի մէջ նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր և ատենապետութեամբ Տ. Գրիգորիս արք. Յովհաննէսեանի, ներկայ էին Տ. Վահրամ արք. Մանկունի, Տ. Գարբրիէլ եպս. Ճէլմէրճեան և Շահպազանի Տ. Յովհաննէս Ա. քհ.։

Ժողովը զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով։

1. Պուրկարէն (Պուլկարիա) գանգատից նամակներ և հեռագրեր հասած էին, տեղւոյն Տ. Տաճատ քհ.ի դէմ իր ունեցած անվայել արարքին համար որ հաստատուած էր նաեւ կատարուած քննութեամբ մը։ Ժողովը որոշեց քահանայագործութենէն դադրեցնել և անորոշ ժամանակաւ ապաշխարութեան ենթարկել յիշեալ քահանան և սոյն որոշումը հեռագրաւ հաղորդել Ֆիլիպէի Թաղ. Խորհուրդին ուր գացած է քահանան։

2. Կիւրինի ազգ. վարժարանին ուսուցիչներէն Յակոբ Եղիսէեան, գրով մը փափաք յայտնած էր կուսակրօն քահանայ ձեռնադրուիլ։ Ժողովը արժան դատեց հարցնել Սեբաստիոյ առաջնորդ Տ. Պետրոս արք.ի յիշեալին վիճակը։

3. Տէտէ Սղոճի Տ. Յեսու քհ. փափազեանը գրով մը գաւառացի կարգ մը ազգայիններ իրենց ծննդավայրին մէջ լքելով ընտանիքին անոնց ապրուստին բաւ. հոգ չեն տանիր։ Ժողովը Ս. Պատրիարք Հօր յանձնեց, ռուսական դեսպանին դիմել հարկ եղածը ի գործ դնելու, անոնց նկատմամբ։

5. Խարբերդի պատր. փոխանորդ և Բաղէշի արդի առաջնորդ Տ. Եղնիկ վրդ. Գալբաձեան Պատրիարքարանի կողմէ եղած հարցման մը պատասխանելով կը տեղեկագրէ թէ, Խարբերդի Տ. Պետրոս վրդ.ի ունեցած բոլոր կալուածները սոսկ իր անձնական սեփականութիւններն են և թէ ոչ է եկեղեց. կալուած մը իբրացուած չէ։ Ժողովը արժան դատեց այս տեղեկութիւնը հաղորդել Խարբերդի առաջնորդ Տ. Խոսրով վրդ.ի և գրել թէ քանի որ այդպէս է, միջամտելու հարկ չկայ։

6. Կիւրինի ազգայինները նամակագրով մը բողոքած էին Պատրիարքարան թէ Տ. Յեսու քհ.ի ամբաստանութեանց մասին եղած քննութիւնները անքաւական էին։ Ժողովը նկատելով որ Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսին յանձնուած էր այս խնդիրը, մնացեալ այդ հարցագրին նկատառումը։

Ժողովը ասոնցմէ զատ զբաղեցաւ օրակարգին վրայ գտնուած կարգ մը անհատական խնդիրներով։

ՊԼԵՇԻԿԹԱՇԻ Թաղ. Խորհուրդը գրած է Պատրիարքարան թէ՝ Թաղ. Խորհուրդ ոչ ինը անդամներէն Բարսեղ Կիւլպէնկեան, Խաչիկ Խորասանճեան, Դանիել Հանէսեան և Զգօն Խորասանճեան էֆէնտիները թաղէն մեկնելով հրաժարած են, իսկ մնացեալ անդամներէն մէկ քանին մերթ ընդ մերթ առեւտրական պատճառներով Եւրոպա մեկնելու ստիպուած ըլլալով, թաղին գործը մէկ քանի անդամներուն ձեռքը մնացած է, որ ըստ օրինի անքաւական է, ուստի եկեղեցիին գործերը կանոնաւորապէս կարգադրելու և վարժարանը բարեկարգելու համար, Յակոբ Այվեան և Յակոբ Կիւլեան էֆէնտիները Խորհրդոյ անդամ ընտրուած են։

ԳՈՒՄԳԱՌՈՒԻ Պէշճեան և Լուսաւորչեան Մայր վարժարաններու աշակերտները, իբր Յիսուս Մանուկի նուէր 300 ղրշ. հաւաքած ըլլալով, երկէկ յանձնեցին Ս. Պատրիարք Հօր։

ՍՄԲԱՏ Ծ. Վ. ուրբաթ օր իր պաշտօնատեղին՝ Շապին Գարահիսար կը մեկնի Ատաբազարի ճամբով, ուստի ի նպաստ Մուշեղեան վարժարանի եղած հանգանակութիւնը, որ կիսատ մնացած էր, Տ. Դաւիթ վրդ. Դուրեանի յանձնուեցաւ շարունակելու համար։

ՆԱԽԻՋԵՒԱՆԻ Յովհաննէս Ամէմեան ազգայինը 120,000 ռուպլիի հարստութիւնը կտակած է Կ. Պոլսոյ Պատրիարքարանին, որուն տոկոսը պիտի գործածուի ի նպաստ աղքատներու և աղքատիկ վարժարաններու։

ՊԱՖՈՒՄ քնակող Բղեցիները իրենց գիւղին մէջ վարժարան մը հաստատելու համար՝ հանգանակութիւն մը ընելով՝ զայն Պատրիարքարան ղրկեցին։

ԲԱԼՈՒԻ Գաւառ. Ժողովը գրած է Պատրիարքարան որպէս զի իրենց Առաջնորդ Տ. Կորիւն վրդ.ը փոխացնեն։

ԱՐԱՔԻՐԻ Ս. Աստուածածին եկեղեցին չինութեան կայս. Ֆէրմանը Պարիսարքարանի Ա. գործակատարութեան միջոցաւ երէկ յանձնուեցաւ Պարիսարքարանի որ զայն իր տեղը պիտի դրէ։

ԱՌԱՋՆՈՐԴԱԿԱՆ Վիճակներու վերջին կազմակերպութեան համաձայն, կեսարիոյ՝ Դերդէրի Սանճաքը, Գաղատիոյ առաջնորդութեան յանձնուեցաւ։ Այս մասին հրահանգներ տրուեցան Պարիսարքարանէն թէ՝ կեսարիոյ և թէ Գաղատիոյ առաջնորդարաններուն։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ Հայրը Օրենութեան կոնդակ մը ղրկեց Պալըքէսիրի ազգայիններէն Մկրտիչ էֆ. Դրիգորեանի, որ վերջերս տեղւոյն եկեղեցին և վերնատունը շինած է անոր հին մասերը նորոգած էր մօտ 100 ոսկիի ծախքով։

ՇԱՊԻՆ-ԳԱՐԱՀԻՍԱՐԻ առաջնորդին դիմումին վրայ, Պարիսարքարանէն կարգ մը եկեղեցական զգեստներ և զիրքեր յանձնուեցան, վիճակին մէկ քանի աղքատիկ եկեղեցիներուն և դըպրոցներուն համար։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ կը տեղեկագրեն թէ Զէյթունի և Մուշի որբանոց-արհեստանոցները որոնք փակուած էին վերաբացուած են։

ԹԻՖԼԻԶԻ մէջ վերջերս մեռած Ցարութիւն Շամխարեան անուն անձը 250,000 ռուպլի կտակած է իր կնոջ, որպէս զի իր մահէն վերջ նոյն գումարը տեղւոյն ազգայիններու կրթութեան, և Հիւանդանոցի մը հաստատման համար գործածուի։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ Հայրը ցաւակցական այցագրեր ղրկած է Ցարութիւն էֆ. Արխանեանի և Ցարութիւն էֆ. Ալբերքարմազեանի, Սիմոն էֆ. Արխանեանի մահուան առթիւ։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ Հայրը երէկ առտու Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ նախագահեց Նպաստից Յանձնաժողովոյ նիստին։ Յանձնաժողովը խորհրդակցութիւններ կատարեց գաւառական արհեստանոցներու և նպաստի խնդրանքներու նկատմամբ։

ՍՄԲԱՏ Ծ. Վրդ. Սահատեան որուն պաշտօն յանձնուած էր Տրապիզոնի Առաջնորդին մասին եղած ամբաստանութիւնները քննել եւ տեղեկագրել Պատրիարքարանի, հրաժարեցաւ այդ պաշտօնէն։ Այսօրուան Խառն Ժողովը նկատողութեան պիտի առնէ զայն և վերջնական քննիչ մը պիտի որոշէ Սմբատ Վրդ.ի տեղ։

ՕՐՈՒԱՆ ՀԱՐՍՆԻՔՆԵՐԸ

Երկուշաբթի ցորեկ, ժամը 6ին, ընտանեկան համեստ շրջանակի մը մէջ տեղի ունեցաւ պսակադրութեան հանդէսը Գեղամ էֆ. Գէօչունեանի՝ Օր. Արմենուհի Մանավեանի հետ։ Իւսկիւտարի Ս. Խաչ եկեղեցին շքեղապէս լուսազարդուած էր այս առթիւ և հինգ եկեղեցականներ արարողութիւնը կատարեցին հիմնեան հանդէսի մը վայել պերճութեամբ մը։ Ներկայ էին երկու կողմի ազգականներ և պարագաներ, — բոլորն ալ առեւտրական հրապարակի վրայ ծանօթ անձնաւորութիւնք հանդերձ ընտանեօք։ Իսկ անոնք որ չէին ընկերացած պսակադրութեան հեռագիրներով ու ընծայաբերութեամբ փութացած էին կատարել իրենց երջանիկ պարտականութիւնը։

Ցետոյ, նորապսակ ամոլք հարսնեւորներու սեղանը խումբի մը հետ առաջնորդուեցան հարսնեստուն՝ ուր խրախճանութիւնները սկսան թափ առնել առատ մաղթանքներու և գարեջուրի պղպջակումներու մէջէն։ Սեղանը օրհնեցին կղզեցնակ Հայր Վահանը և Ս. Խաչի գիմնական Հայր Տաճատը, իրենց ոճի ուրոյն դարձուածքներովը, որոնցմէ յետոյ խօսք առաւ Թերթիս սիրուած աշխատակիցը Թէոդիկ և իր զաւաթը պարպեց հարսուփեսին թանկագին կեանքին։ Ճաշասրահին պատէն կախուած էր գեղագրութեան գեղեցիկ նմոյշ մը՝ հետագայ պարբերութեամբ. «Առաքինութիւնը հոգիին գանձն է»։ Մեր գրագէտ աշխատակիցը խորիսխ բռնելով այդ գեղաքանդակ մտածութիւնը՝ իր բաժակաճառին հետեւցուցեր է Սեր ալ սիրտին բոցն է. «Կը մաղթեմ որ, յարեց, Արմենուհի և Դեղամանուններու նայուածքէն ինչպէս որ հոգիի այդ առաքինութիւնը կ'արտացոլայ այս պահուս, այդ սէրն ալ հոսի իրենց սիրտէն ներս և տաքցուն է ընտանեկան գուրգուրոտ ջերմանոցը։»

Բազմակնոջ ձայնակցեցան իրենց զաւաթներու զուարթ բաղխումով, և հիմենեան այդ ճաշկերոյթը աւարտեցաւ երջանկութեան շուրջ փրփրացող բառախաղերով։

Կէս գիշերը արդէն անցած էր, երբ հարսնեւորները ցրուեցան սիրտերնին լեցուած երանութեան գերագոյն հաճոյքներով։ Մանզումէ եւս կը մասնակցի այդ խնդակցութիւններուն, մաղթելով Տիար ու Տիկին Գէօչունեանի ընտանեկան անամպ հորիզոն մը։

×

Երկուշաբթի օր ժամը 8ին Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցիին մէջ վայելուչ հանդիսաւորութեամբ տեղի ունեցաւ պսակադրութիւնը Լեւոն էֆ. Մաղմեանի՝ Օր. Զապէլ Արզուեանի հետ։ Հանդէսը կատարեցին Տ. Ներսէս և Տ. Մուշեղ Հայրերը, շրջապատուած քահանայական դասէն։ Ջեռնուութենէն ետք, Տ. Մուշեղ Հայր՝ հեռաւեալ գեղեցիկ և կուռ քարոզը խօսեցաւ, որմէ ետք նորապսակ ամոլը ընդունեցին շնորհաւորութիւնները։

«Ամուսնութեան վրայ, ամէն ժամանակ ստիպուած ենք լրջօրէն խորհիլ։ Նոր տարիի սեմին վրայ բոլորովին կը փոխուին և խորհրդաւոր կերպարան մը կ'առնուն ամէն օր մեզի դարպաս ընող և սովորական կարծուած ընտանեկան զգացումները։ Մեզմէն շատեր տեսած են ամուսնութեան հանդէսներ, բայց իրենց ամուսնութեան, այդ կազմուելիք ընտանեկան կեանքի սեմին վրայ ենթականերուն Խորհուրդները իրենցմէ՝ կը մերկանան սովորականութեան պարզութիւնը, և աւելի վսեմ ու նուիրական բառեր մը կը թոթովեն անոնց ականջին։

«Մեր եկեղեցւոյ ամուսնական խորհուրդին աղօթքները մեր միտքը կը փոխադրեն դէպի այն երջանիկ կեանքը, որ առաջին զոյգը կոչուեցան ապրելու։ Եթէ աստուածային ձեռքը փակեց այդ դրախտին դուռը, և ուժով ձեռքով մը զոյգը նետեց դիրկը այն երկրին, ուր փուշեր և քարինք միայն կը սպասէին իրենց, խնայեց, սակայն, մարդկային սրտերուն, և թողուց որ սէրը, այդ ոսկեղէն թիթեռնիկը, իր հետ տանի գողցուած երջանկութեան մը սերմերը, երկրին հեռաւոր ծայրերուն վրայ, տունի մը անկիւնը կամ բաց երկնքին տակ։ Ամուսնանալու, և առնոնցմով կազմելու ընտանեկան դրախտը։

«Հոս մարդուս կեանքը կը փոխուի։ Ու նոյն երիտասարդութեան մէջ անսպասակ կերպով տրուիլ սրտերը, և առանց առարկայի երազող սէրերը, կանգ կ'առնուն հոս, երազի կեանքը իրականութեան գիրկը կը գտնէ իր նպատակին որոշ ուղղութիւնը, և սէրը իր առարկան։ Այդ նախորդ անորոշութիւններուն յաջորդող երկիւղած գուրգուրանքին, բարեպաշտիկ սիրոյն, փոխադարձ պաշտումի խառնուրդն է, որ ձեզմով ընտանիք մը կը կազմէ այսօր։

«Ձեր առած դաստիարակութիւնը աւելորդ բան մը կ'ընէ անգամ մըն ալ ձեզի կրկնելու ընտանեկան կեանքին մէջ ձեր ունենալիք պարտականութիւնները։ Միայն սա ըսեմ թէ, մինչեւ հիմա, միւս բոլոր երիտասարդներուն կամ աղջիկներուն պէս, դուք ալ անձնասէրներ էիք. ոչափ դժբախտ են անձնասէրները սակայն. հիմա ձեր անձնապահութեանց շրջանին կը սկսիք. ձեր կեանքը իրարու կեանքին մէջ պիտի գտնէք, և դուք պիտի սիրէք, ո՛չ թէ ինքզինքիդ, այլ մէկզմէկ, որովհետեւ հոս է, որ սէրը իր ճշմարիտ կոչումին, հաւատարմութեան, պարկեշտութեան կոչումին ծառայած պիտի ըլլայ։ Եւ ամուսնութիւնը, թերեւս անոր համար խորհուրդ մըն է, որ կրնայ մէկ հարուածով այդ բոլոր երաշխիքներէն, անորոշութիւններէն, պատրաստել որոշ ու կշռուած ընտանեկան կեանք։

«Հոս ձեր պարտականութիւնները կը շատնան, ուր որ պարտականութիւնները կան, հոն անչուշտ ընտանեկան դժուարութիւնները երեւան կուգան։ Մի՛ վհատիք, սակայն, երկուքդ իրարու համար, անկեղծօրէն ապրած ժամանակիդ, արդէն միասին կը տեսնէք դիմանալու և կեանքին ընթացքը ժպիտով շարունակելու։ Աստուածային գաղտնիքը։ Որովհետեւ, ուր որ գլուխին և սրտին զուգընթացութիւնը կայ, հոն անպակաս պիտի ըլլան կեանքին երջանիկ յաջողութիւնները։ Եւ ըսենք թէ կինը սիրան է, ու երիկը գլուխը, և այսօրուան մեր պսակի խորհրդով այդ միաւորութիւնը հիւսեցինք այս եկեղեցիին մէջ։

«Բալեցէք ուրեմն, ու դացէք ձեր ընտանեկան դրախտը կազմելու, վստահ եղէք թէ Աստուծոյ օրհնութիւնը և մեր ամէնուս անկեղծ մաղթանքները ունիք ձեզի հետ»։

ԲԵՐԱՆՑԻ ՍԻՐՈՔԸ

Այս գիշեր դիւանագիտական փայլուն երեկոյթ, նոր ծրագիրով և շքեղ յայտագիրով մը։

Շեղ. Մայէրօնիի Վարիէթէի սքանչելի խումբէն զատ Պոլիս հասած է նաև Ճիլիեմսի միկատակի անուանի խումբը, որ 583 անգամ իր ներկայացումները տուած է Բարիզի Ֆոլի Պերժէին մէջ։

Նոր և հռչակաւոր լարախաղացներ զանազան խաղեր պիտի ընեն։

Մ. Մայէրօնի պիտի կատարէ իր ձեռնածութիւնները, որոնք միշտ ապշութիւն և զարմանքի մէջ կը թողուն ներկաները։

Իսկ, առաջին անգամ ըլլալով Տկն. Մայէրօնի պիտի բեմ հանէ Ֆօքսիկեմբեաքարը 40 վայրկեանի համար, նաև ուրիշ հրապուրիչ նորութիւններ։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Ուսումը մէմուրիյէթլէրին բէվիյէթքեարանէ իւրա իթմէքտէ օլմալարընա մէպնի Մէարիֆ նէզարէթը ճէլիլէսի մուհասէպէճիսի տոթուֆէթլու Շիւքրի պէյ էֆէնտի հազրէթլէրինէ թէրֆիէն բիւթպէի Պալա, վէ Մէքտեթիպը Բիւշրիյէ միւտիրի սատէթլու ճէլալ պէյ էֆէնտի հազրէթլէրինէ թէրֆիէն բիւթպէի Ուլա սընիֆը էվէլի թէվճիհ պույրուլմուշ ըրը։

ՆԵՇԱՆ

Մէսաիի վէ զայրէթինէ մէպնի Թէքէ ասնճաղը միթէսարրֆը սատէթլու Հիւսէյին Բէնան փաշայա իքինճի բիւթպէտէն Օսմանի Նըշանը զիշանը իհսան պույրուլմուշ ըրը։

ՆԵՐՔԻՆ

ՆՈՐ ԱՍՏԻՃԱՆ.— Կայս. Իրատէի մը համաձայն, զինուորական սպայի նոր աստիճան մը հաստատուեցաւ Բ. կարգի Միւլազիմութեան և Օիսանապետութեան (պաշ-չավուշ) միջև։ Այս նոր աստիճանին պիտի կոչուին այն յիսնապետները որոնք եռանդ և քաջութիւն ցոյց կուտան։ Ասոնք 150 ղրուշ ամսական պիտի ստանան և պէտք է կարող ըլլան գրելու և կարդալու։

Կայս. այս Իրատէն Սպարապետութեան կողմէ հաղորդուեցաւ Կայս. զօրաքանակներուն։

ՈՍՏԻԿԱՆԱԿԱՆ ՎԵՐԱԿԱԶՄՈՒԹԻՒՆ.— Կայս. Իրատէ մը հրամայած ըլլալով որ Նահանգներուն մէջ ոստիկանական վերակազմութեան ձեռնարկուի, յանձնաժողով մը կազմուեցաւ Իզմիրի մէջ, կուսակալի օգնական Ասըմ պէյի նախագահութեամբ։

ԱՆԱՏՈԼՈՒԻ ԵՐԿԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ.—Կայս. Իրատէ մը հրամայեց տեղեկագիր մը պատրաստել Կեսարիոյ, Զօրումի, Դերջէրի և Եոզկատի արտադրութեանց, ինչպէս նաեւ այն միջոցներուն վրայ, որոնց շնորհիւ այդ արտադրութիւններուն փոխադրութիւնները պիտի դիւրանան, մինչեւ որ աւարտի Գոնիա—Էրէյլի գիծը։ Կայս. այս Իրատէին շարժառիթն է սա պարագան թէ, փոխադրութեան միջոցներու պակասութիւնով, երկրագործութիւնը կը վտանգուի այդ գաւառներուն մէջ, որոնց հողը ա՛նքան արգասաւոր է։

ՇՈՒԷՏ-ՆՈՐՎԵԿԻՈՑ գահաժառանգ իշխանը իր լուսանկարը նուիրեց Սթոքհոլմի Օսմ. դեսպան Շէրիֆ փաշայի, սիրալիր նամակով մը։

ՄՈՒՇԻ կառավարիչ Մէհմէտ Բէյիա փաշա փոխանորդաբար պիտի վարէ Պիթլիսի կուսակալի պաշտօնը, մինչեւ որ մեկի նոր կուսակալ Ֆէրիտ պէյ։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՕՈՒՆԱՍՏԱՆ.— Աթէնքի Օսմ. դեսպանին դիմումին վրայ, Օունաստանի կառավարութիւնը խիստ հրամաններ տուաւ Թուրքերէնէյլէն սահմանագլուխին պաշտօնեաներուն, արգիլելու համար կատարուած մաքսանենգութիւնները։

*** Դեսպան Բիֆթաֆ պէյ հաղորդութիւն մը տուաւ Մեծ դուքս Սերկէյ Միխայլովիչի (Սերկիոս Թագաւորին փեսան) և մեծ դքսուհիին, որոնք իրենց հիւր Աթէնք կը գտնուին։

ՌՈՒՄԷԼԻԻ երեսեակ նահանգներուն ոստիկանական վերակազմութեան պաշտօնեայ զոր. Տի Ճորճիս փաշա տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին և Սպարապետին հետ։

—Հրաման տրուեցաւ Բ. և Դ. զօրաքանակներու հրամատարներուն, իրենց հեծելազօրաց ձիերը փոխել անմիջապէս։

ԿՈՑՍ. ՇՆՈՐՀ.— Կայս. Իրատէ մը հրամայեց Մեծ Կղզիի Ցունական որբանոցին օրական պարէնը աւելցնել։

ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ Թոչակի Մնաուկին ամսականները կանոնաւորաբար վճարելու մասին Կայս. Իրատէ մը հրամայեց պէտք եղած միջոցները ձեռք առնել։

ԴԱՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐԸ.— Նահանգներու ընդհ. դատախազներու փոխանորդները կը մերժէին իրենց պաշտօնին գլուխը երթալ, ամսականի անբաւականութեան պատճառով, որով դատական գործերը կը ձգձգուէին։ Դատական նախարարութիւնը քննեց այդ պարագան և ամսականներու յաւելման մասին լուրջ միջոցներ ձեռք առաւ։ Որոշուեցաւ նաև փոխ-հարցաքննիչ դատաւորներ ղրկել այն տեղերը ուր հարցաքննիչները օգնական չունին։

ՌԻՕՆԹԿԻՆԵԱՆ ճառագայթներու կիրառման պիտի հետեւին Կիւլխանէի ախտարանական հիւանդանոցէն 10 ուսանողներ։ Իսկ երկու մասնագէտներ պիտի ղրկուին Բ. և Գ. զօրաքանակները։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԴՈՂ ՊԱՇՏՕՆԵԱՑ.— Եալովայի պետական արկղակալը անյայտացած է։ Հաշիւներուն մէջ 300 ոսկիի բաց մը կայ զոր իւրացուցած է փախստականը։

ՀԱՑՐԱՍՊԱՆ.— Բասէյնեաներու Բլուր գիւղացի Լեւոն, վերմակի խնդրի մը առթիւ կռիւի քաշուեցաւ հօրը և եղբօրը հետ։ Լեւոն դաշոյնով վիրաւորեց հայրը Մկրտիչը՝ սրունքէն և եղբայրը Թոմասը՝ թեւէն։ Մկրտիչ մեռաւ։ Զարագործը ձերբակալուած է։

ԷՆՆԻՒԻՐԻԻ ՀՐԴԵՀԻՆ համար Մօնիքհօսի Թղթակիցը կը գրէ թէ այրած են 25 տուն և 15 հատ ալ վար առնուած են։ Ընդհանուր վնասը 300,000 ոսկի է և ապահովագրական ընկերութեանց բաժինը՝ 4500 ոսկի միայն։ Հրկիզեալներուն նպաստ կը տրուի։

*** Իզմիրի մէջ, Գ. օր այրեցաւ Հաճի Եորկաքի էֆ.ի ձեռագործի մեծ մէկ աշխատանոցը։ Վնասը 1000 ոսկի է։

ՁՈՒԱՐՃԱՐԱՆ ԳՈՂԵՐԸ.—Կիրակի գիշեր, Մաքրիգիւղ, Սթամպոլ ճատէսի, Աբէլ էֆ. Էմէքսիզանի տունը գողեր կը մտնեն զետնայարկի պատուհանէն, գողերը կը նստին անուշ կ'ուտեն, զգեստներու գրպանէն 6-7 ոսկի կը վերցնեն քսդիւմի մը հետ, որուն գրպանի թուղթերը՝ կատակի համար անուշտ կը լցնեն կօշիկի մը մէջ։ Զարմանալին սա է որ, կը բաւականան միայն այդ գիշեր հոն հիւր գտնուող տանտիրոջ գրագիրը Օննիկ էֆ. Թաշճեանի քսակը և ղզեռաները վերցնելով, և բնաւ չեն դպիր անուշի արծաթ գրգաներուն, և գոհարեղէններուն, որոնք կը գտնուէին իրենց գործ սեսած սենեակին մէջ։

ՍԱԿԱՐԱՆ

Սակարանը ժամը հինգին կը բացուի առտուները, և յանձնակատարները ու միջնորդները հազիւ կէս ժամ առաջ կը հաւաքուին Սակարանին բակը, սովորական օրեր։

Երէկ առտու ժամը 3ին սկսեալ խնդուած են ոչ միայն յանձնակատարներ և միջնորդներ, այլ և յաճախորդներ։ Հետաքրքրութիւնը մեծ է։ Ապահով եղէք որ Սակարանի հետ գործ ունեցողներ այս գիշեր մինչեւ լոյս... հսկում կատարած են թէ՝ վնասողք և թէ չառողք։ Ի՞նչ հեռագիր պիտի սատցուի եւր. սակարաններէ, ի՞նչ հեռագիր պիտի հասնի Ծ. Արեւելքէն։ Ամէնքն ալ սրտաբորոտ մէկ երկվայրկեան առաջ գին իմանալ կը ցանկան, չա՛ն թէ վնաս, հանգչելու համար։ Մի՛նչորդ մը սոյն միջոցին կը յորջորջէ.

«Երեք քառդ կայ յիսուն հատ»։ Անմիջապէս դէպի այն կողմ կը խուսափեն բուռն հետաքրքրութեամբ մը, հանգչելու համար թէ՝ քանի՞ ֆրանգ և «երեք քառդ» է։ Անոնք գիշերը Բերա ելնողներէն չեն որ հասկնան թէ 108 ֆրանգ և երեք քառդ է։ Անդին ուրիշ մէկ քանիներ կանգնած են անտարբեր, որոնք գիշերը մինչեւ վերջին հեռագիրը սպասած են և գիներուն լաւ տեղեակ են։ Անոնցմէ ալ մէկը կը ձայնէ. «Տասնվեց կ'առնեմ հազար հատ։»

Տիկին Վիտալի համար բնակարան մը պիտի գտնէր։

Կը խորհէր որ պանդոկին մէջ եթէ իր մօտ յարկաբաժին մը վարձէր, կինը չպիտի մերժէր, քանի որ ան միայն մէկ մտաղբաղում ուներ, վրէ՛ժ լուծել, ատոր մէջ յաջողելու համար ամէն բան աչք առնելով։ Եւ Վիպէռ անոր համար մարդ մը չէր այլ միջոց մը։

Բա՛յց, եթէ ինք այդ կնոջ համար երիկ մարդ մը չէր, անիկա իրեն համար կի՛ն մըն էր...։ Ոստիկանը անոր նըկատմամբ արտակարգ փափկութիւններ կը զգար, չէր կրնար ուրիշ կերպով վարուիլ։ հակառակ իրեն մէկ կայուն մտածում միայն ունէր, այսինքն իր նպատակին հասնիլ՝ առանց իր կնոջական արժանապատուութեան մէջ վիրաւորելու ճիւլիան։

Թարգմ.

ՅԱԿՈԲ ՏԷՐ-ՅԱԿՈԲԵԱՆ

(Շարունակելի)

—Այո՛։

—Ո՞ւր կը փափաքիք բնակիլ։

—Կարեւորութիւն չունի ադ ինձի համար։ Մինակ կը բաւէ որ նոր տուն նիս հասցէն տաք։

—Ա՛ս իրիկուն իսկ պիտի ստանաք հասցէն։

Վիպէռ մեկնեցաւ։ Դնաց երկու պայուսակ գնեց, հարուստ օտարականի թիւը կատարեալ ընելու համար։ Անոնց մէջ լեցուց հռետէչներ, ոսկի գաւազաններ, նուրբ շապիկներ եւն., այնպէս որ Օթէլ սը Բրէնսի սպասարկուները մեծամեծ վստահութիւններ կընային ունենալ թէ միլիոնատէր մը կ'ընդունէին։

Օթէլ սը Բրէնս, ժամանակին ամէնէն պատուաւոր պանդոկն էր։ Վիպէռի վարձած մէկ յարկաբաժինը օրական 15 ֆր.ի վարձք մը ունէր։ Բայց մեր «Բրիլիանտի կոմը» առանձ ծախքերու նայած չուներ։ Տեղաւորուեցաւ, ինքզինքը դիտեց հայելիին մէջ, ինքզինքը պէտք եղածին պէս ցուցուց և հրամաններ տալով դուրս ելաւ։

Դարձեալ հետաքրքրութիւն։ Բանի «տասնվեց» է։ Կը նշանակի որ 88 ղր. տասնվեց ֆրան է։ Զայնելը, մը-խորը կը շատնայ, բիւրաւոր գործառնութիւններ կ'ըլլան՝ միչ Սակարանը զոց է տակաւին։

* * *

Ժամը հինգ է։ Սակարանը կը բացուի և գործառնութիւնք կը սկսին յոյժ ոգեւորութեամբ։ Կարգ մը շահագէտներ կեցած կը մտածեն։ Է՛, գիները բաւական ինկած են, ժամ է գնելու։ Զէ՞ մի որ Ռոչիլտ և Ասթոռ ըսած են. «ամէնուն ծախած ատեն գնելու է և ընդհանուրին գնած ատեն ծախելու է»։ Ուստի հրամաններ կուտան գնելու և ահա գրեթէ վայրկենական 88 ղրշ. 33 փարա քօնսոլիտը և 109 ու կէս երկաթուղին կը բարձրանան։ Այս գիները իրար կ'անցունէ երէկուընէ «բաց մնացողներ», որոնք ա՛լ աւելի անկում միայն կ'երազէին։ Անոնք ալ կը սկսին գնել իրենց բացը գոցելու համար և ահա նոր բարձրացում, ճշմարտապէս ալամինիւթ. 89 ղր. 6 փարա քօնսոլիտ և 111 ֆրանգ երկաթուղին։

Ոգեւորութիւնը ծայր աստիճանի հասած է։ Գնողները ցնծութեան մէջ են և ա՛լ կարեւոր չեն կ'ակնկալեն... «սպանիական դղեակներ չենք ելնելու համար» բայց դժբաղդաբար գրեթէ ակնթարթի մէջ օդը կը ցնդին իրենց յոյսերը, երբ յետադրջումը կը սկսի և հեռագնեմ կուգայ

87 ՂՐՇ. 15 ՓԱՐԱ ՔՈՆՍՈԼԻՏԸ

Ե Ի

107. 25 ՓԱՐԱ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

եւ երբ մենք ալ գրաչարին կը յանձնենք այս տողերը չարուելու և տրպուելու համար վաղուան Մանզումէի մէջ։

Բոլոր թուղթերը առանց բացառութեան ինկած են։

—Սոյն յոյժ կարեւոր ելեւէյնէրէն անուշտ չատ մը ինաասուղ և չահողներ եղան, զորս առ այժմ չենք կրնար գիտնալ, բայց ապահովապէս գիտենք թէ յանձնակատարները — մուսպահեաճի — և միջնորդները Բարեկենդանին բարի վայելում պիտի ունենան։

—Սիթլանց։ Գիտէ՞ք, ի՞նչ կ'արժեն սիթլանցները։ Օրական 1400 և ուր օրուան 2700 ղրշ. և նոյն իսկ այս դիներուն անդամ կը վարանին քնդունելու, որովհետեւ նոյն իսկ այս գիներէն անդամ կը վախնան ինասելէ։

ՄԻՀՐԴԱՏ ՀԱՑԱՂՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

Երեքշաբթի 26/8 Փետր. 1904

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	87.05
Ամէնէն բարձր գինը	89.08
» վար գինը	86.17

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ ֆր.	108.25
Երէկուան բարձր գինը	111.50
» վար »	105.50

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

ԳՈՒՏԱՊ ԵՒ ՃԱՔՈՆ

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ

Յ ՌՈՒՍ ԶՐԱՀԱՒՈՐՆԵՐՈՒ ԸՆԿՂՄԻԼԸ ՃԱՔՈՆԻ ԿՈՂՄԷ

ԲԵԹԵՐԲՈՒՐԳ, 9 Փետր.— Ծովակալ Ալեքսէյ երէկ գիշեր Զարին հետեւեալ հեռագիրը քաշեց, որ հրատարակուեցաւ պաշտօնական թերթին մէջ։

«Ճաքոնական մարտանաւերը յանկարծ յարձակեցան Բորթ Արթուրի ճանապարհին մէջ գտնուող Ռուս «Նաւատորմին վրայ և երկու զրահաւոր «ու մէկ յածաւորակ ընկղմեցին։»

ԲԱՐԻԶ.— Բորթ Արթուրէն քաշուած հեռագիրներուն նայելով Ռուս զրահաւորներ, Թորփիլանաւերու կողմէ վնասուած են, յիշեալ նաւահանգիստէն ծովը իջեցուած ատեն։

—Ընդհանուր արժէթուղթերը մեծ անկում կրած են։

—Բորթ Արթուրէն կը ծանուցանեն թէ Ռուս զինուորներ Բէչիլի ժամանած են։

—Վարչապետ Մ. Բօմպ յայտարարած է թէ՝ Ֆրանսա երբէք չպիտի միջամտէ Ծ. Արեւելքի գործերուն, առանց Եուսֆ. Ժողովին հաւանութեան։

—Արտաքին Գործոց նախարար Մ. Տելքասէ, յայտարարած է թէ՝ եթէ ս եւ է օտար կառավարութիւն Ճաքոնի օգնէ, Ֆրանսա ալ Ծ. Արեւելքի գործերուն պիտի միջամտէ։

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀԸ

Երէկ գիշեր, 2½ին առնները, Բաստքէօյ Ֆէնէր Պահճէ հրդեհ ծագեցաւ։ մանրամասնութիւնները վաղը։

"ՄԱՆԶՈՒՄԷ,,Ի ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹԵՐԹՈՆԸ

28 Ցունվար 1904 24

ԼՈՒՍԱՎՈՐՈՒԹԻՒՆ ՊՇԻՐԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Ժդ.

Վիպէռ քալելով Պլանչ փողոց իջաւ։ Պոտեկու, չնչելու պէտքը կը զգար։ Գլուխը ծանր էր, աչքերը կ'այրէին և ականջներուն մէջ ցաւեր կը զգար։ Ասկից ուրիշ արդիւնք մը կրնար տալ անցուցած գիշերը, խաղի սեղանին առջեւ, կանթեղներու լոյսին տակ, անոթի, ծարաւ, տենդոտ։

Բուն չունէր, ինչպէս ամէն խաղացողները, դրամները կը համրէր և հաշիւը կ'ընէր։ Իր ամէնէն աւելի ուրախալիք կէտը ան էր որ առաջին քայլին մէջ յաղթած էր, Սավարին իրեն կապած էր։

—Զայն պիտի նեղեմ, պիտի ծածկեմ, պիտի ստիպեմ որ խօսի և Մ. Կուռպէէն աւելի խիստ հարցաքննիչ մը պիտի ըլլամ, կ'ըսէր իւրովի. պիտի կրնամ հետեւիլ Սավարիի բոլոր կեանքին, քանի որ տրամադրելի դրամ մը ունիմ քովս, և մանաւա՛նդ կին մը։

Վիպէռ այսպէս խօսելով ինքնիրենը. Շօսսէ-տ'Անթէնի պուլվարը հասաւ։ Գլուխը աւելի թեթեւցած զգաց, սրունքները աւելի ճկուն և թարմ, օդը զովացուցած էր իր աչքերը։ Ինքզինքը թեթեւ, վաւրուն և գործի սկսելու տրամադրի կը զգար։

Այս վիճակին մէջ նոր ծրագիր մը շինեց միտքին մէջ։ Գործել ուզեց։ Կառք մը կ'անցնէր, կեցնել տուաւ և դնաց իր Առպրը Սէք փողոցի համեստ տունը։ Քիչ մը արդուզարդը կոխեց, Մարքիզին նամակ մը գրեց իրերը պատմելով և դարձեալ նոյն կառքով գնաց Լա Բէ փողոց։

Ճիւլիա իրեն կը սպասէր։

Բէլլաֆիի տան մէջ անցած դարձածը պատմեց ոստիկանը և յայտնեց իր ծրագիրը։

—Բանի որ հաւանեցաք կարելի եղածին չափ յաճախ հանդիպիլ Սավարիի, ալ այս տունը չէք կրնար նստիլ, աւելացուց Վիպէռ. եթէ օր մը ձեզի հետեւելու փափաքը կամ փորձութիւնը ունենայ, պիտի ճանչնայ ձեզի և ամէն բան կորսուած պիտի ըլլայ։

—Բնականարար։

—Ուրեմն որոշած էք տունը փոխել։

—Ոչ, այս յարկաբաժինը պիտի պահեմ, չատ մը յիշատակներ ունին ինծի համար, բայց ուրիշ մէն ալ կրնամ վարձել երբ պէտք ըլլայ։

—Կ'արտօնէ՞ք ինծի թողուլ ձեր բնակարանին ընտրութիւնը

—Այո՛։

—Ուր կը փափաքիք բնակիլ։

—Կարեւորութիւն չունի ադ ինծի համար։ Մինակ կը բաւէ որ նոր տուն նիս հասցէն տաք։

—Ա՛ս իրիկուն իսկ պիտի ստանաք հասցէն։

Վիպէռ մեկնեցաւ։ Դնաց երկու պայուսակ գնեց, հարուստ օտարականի թիւը կատարեալ ընելու համար։ Անոնց մէջ լեցուց հռետէչներ, ոսկի գաւազաններ, նուրբ շապիկներ եւն., այնպէս որ Օթէլ սը Բրէնսի սպասարկուները մեծամեծ վստահութիւններ կընային ունենալ թէ միլիոնատէր մը կ'ընդունէին։

Օթէլ սը Բրէնս, ժամանակին ամէնէն պատուաւոր պանդոկն էր։ Վիպէռի վարձած մէկ յարկաբաժինը օրական 15 ֆր.ի վարձք մը ունէր։ Բայց մեր «Բրիլիանտի կոմը» առանձ ծախքերու նայած չուներ։ Տեղաւորուեցաւ, ինքզինքը դիտեց հայելիին մէջ, ինքզինքը պէտք եղածին պէս ցուցուց և հրամաններ տալով դուրս ելաւ։

«ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ

ԿԻՒՍԹԱՎ ԷՄԱՌ 187

ՎԱՅՐԵՆԻՆԵՐՈՒ ՆԱՀԱՊԵՏԸ

Վ. Է Գ

ՀԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԼԵՏԱՓՈՑԶԸ

13

Սէտրը

Այս ընտանիքը հիւղակ մը չինած էր անտառին մէջ, Բազօէն քանի մը մղոն ադին, և մինակը կ'ապրէր անապատին մէջ, առանց յարաբերութիւն հաստատած ըլլալու կամ գիւղին բնակիչներուն և կամ իրեն դրացի ազգերուն հետ։

Իրենց խորհրդաւոր ընթացքը թէև հետաքրքրութիւն շարժած էին շատերու, սակայն անլուծելի մնացած էր այդ գաղտնիքը, ու անոնք այսպէսով անծանօթ մնացած էին առլի օրուընէ ի վեր։

Սակայն և այնպէս տխուր պատմութիւններ կը շրջէին իրենց անուան շուրջ։ Այդ մարդիկը բնազդական ատելութիւն մը՝ ակամայ սոսկում մը կը տածէին Մեքսիկացիներուն։ Ցած ձայնով իրարու կըսէին թէ Սէտրը և իր երեք տղաքները ատելի մարդիկներ են, գիշատիչ թռչուններուն պէս։

Սէտրին մուտքը նշանակալից եղաւ իրենց համար։ Հոն գտնուողները ճամբայ տուած էին անոր։

Սէտրը արգահատանքի ժպիտով մը մօտեցաւ կրօնաւորին և իր երկու ընկերներուն։ Անոնց քով հասածին պէս, դէնքը դրաւ հողին վրայ, և ակնարկ մը նետելէ ետք,

—Ո՞ւրկէ սասնկ, հայր սուրբ, ըսաւ կրօնաւորին, ես եկայ, ինչ կ'ուզէք։

Կրօնաւորը ժպտեցաւ առանց այլայլելու ու ձեռքը երկնցուց անոր՝ շընորհալիօրէն պատասխանելով։

—Բարի եկաք, Սէտրը, անհամբերութեամբ ձեզի կ'սպասէինք, նստեցէք հոս քովս, ու խմեցէք։

—Ինչ պիտի խօսիք, դուք ինծի ձեզի պէս կը կարծէք, պատասխանեց Սէտրը աթոռին վրայ նստելով։ Օղի տուէք ինծի, բաւական զօրաւոր ըլլայ, ես տղայ չեմ կարծեմ։

Կրօնաւորը առանց պզտիկ դիտողութիւն մը ընելու գնաց խօսեցաւ սրճարանատէրին ու չիչ մը բռնած եկաւ նստաւ անոր քով գաւաթի մը մէջ պարպելով անկից։

Այս վերջինը մէկ ումպով պարպեց գաւաթը, և դարձաւ կրօնաւորին ժըպտելով։

—Ինչ որ է կը յուսանք թէ կը համաձայնինք։

— Արդէն ձեզմէ կախում ունի, Սէտրը, յարեց կրօնաւորը. ահա երկու քաջ որսորդներ որոնք առանց ձեր աջակցութեան բան մը չեն կրնար ընել։

Սէտրը ակնարկ մը նետեց երիտասարդներուն վրայ։

—Էհ, յարեց, աս տղաքներուն ի՞նչ պէտք ունինք։ ես չէի՞ խօստացած ձեզի իմ տղոցս հետ երթալ գանձին տեղը։

—Բայց որովհետեւ գիտէի թէ բաւական հակառակորդներ պիտի ունենաք հոն, անոր համար ասոնց ալ լուր տուի։

—Աւելի լաւ,

—Հայր սուրբ, ընդմիջեց Տիք, իմ կողմէս հոգս չէ, ու յանկարծ լռեց իր ընկերին մէկ ակնարկին վրայ։

— Ինչո՞ւ հոգ չէք ըներ հարցուց Սէտրը։

—Ինչ որ է, կարծեցէք որ բան մը չըսի ես։

—Լաւ, յարեց Սէտրը, ձեր կենացը։ Ու գաւաթին մէջ պարպեց մնացորդ օղին։

— Տեսնենք, ըսաւ Հառուի, քիչ խօսքով, յայտնեցէք ամէն բան, հայր սուրբ։

— Այո, դիտել տուաւ Սէտրը, պէտք չէ որ այսպէս ժամավաճառ ըլլանք։

—Շատ լաւ, ահա թէ ի՛նչ կ'առաջարկեմ։ Սէտրը երեք օրուան մէջ պիտի ժողուէ երեսուն մարդիկ, որոնց գլուխը պիտի կենայ, և անմիջապէս ճամբայ պիտի ելնենք գանձին տեղը երթալու համար, կը պատշաճի ձեզի։

—Հըմ, յարեց Սէտրը այս գանձին տեղը հասնելու համար, առ նուազն պէտք է գիտնալ թէ ի՛նչ ուղղութեան մէջ կը գտնուի ան։

—Մի վրդովիք, Սէտրը, ես ձեզ պիտի ընկերանամ։

Հսկայ մարդը նայուածք մը նետեց կրօնաւորին, ու աչքերը խոնարհեցուց։

—Ճիշդ է, ըսաւ կեղծ անտարբերութիւնով մը, մոռցած էի թէ դուք մեզի հետ կուգաք, այսպէս ձեր բացակայութեան միջոցին, պիտի լքէ՞ք ձեր ծխականները։

— Ատուած պիտի հսկէ անոնց վրայ։

—Բայց և այնպէս ինծի չի վերաբերիր ատոնք, բայց ի՞նչու ստիպեցիք զիս որ հոս գամ։

—Որպէս զի ծանօթացնեմ ձեզ այս երկու որսորդներուն որոնց հետ պիտի ճամբորդէք։

—Ներեցէք որ յայտնեմ ձեզի թէ, ըսաւ Տիք, ես չեմ կարծեմ որ օգտակար կրնամ ըլլալ ձեզի. իմ և ընկերոջս մասնակցութիւնը չեմ կարծեր որ անհրաժեշտ թուի։

—Ներեցէք, պատասխանեց կրօնաւորը, ամբողջովին ձեր վրայ յոյս դրած եմ։

Հսկան ոտքի ելած էր։

—Ինչպէ՞ս, յարեց իր ձեռքը Տիքին ուսին վրայ դնելով, չէ՞ք հասկնար թէ այս պատուաւոր անձնաւորութիւնը որ չէ վարանած սպանելու մէկը, անոր գանձին գաղտնիքը կորզելու համար, ահարկու վախ մը ունի ու չը կրնար մինակ մնալ ինծի հետ մարգագետնին մէջ։ Անիկա կը կասկածի թէ ես պիտի մեռցնեմ զինքը իմ կարգիս՝ յափշտակելու համար այս գաղտնիքը որուն սէրը դարձած է։ Ու կռնակը դարձուց.

(Շարունակելի)

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Ֆ. Գ. ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆԻ

ՊԶՏԻԿՆԵՐՈՒՆ ԵՐԳԱՐԱՆԸ. Հաւաքածոյ Մանկապարտէզի երգերու 3

ՊԶՏԻԿՆԵՐՈՒՆ ԹՈՒԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆԸ. Պատկերազարդ Ղրշ. 3

ՊԶՏԻԿՆԵՐՈՒՆ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ. Պատկերազարդ, յատակագծերով և Աշխարհացոյցերով 2½

Կը գտնուին Հեղինակին և Գրավաճառաց քով։

ՏՕՔԹԷՕՐ
ՎԱԼԱՆԹԷՆ ՆԱԼԲԱՍ
Վկայուած Բարիզի Բժշկ. Կաճառին
ԿՆԱԽՏԱԲՈՅԺ—ՍԱՆԿԱԲԱՐՁ

Մասնագէտ թոքային, ստամոքսային, լեարդի, ուղիի հիւանդութեանց, ինչպէս նաև գաղղիական և ջղայինախտերու։ Հիւանդի կ'ընդունի ամէն օր առաւուընէ մինչև։ կէս օր Միրզեֆի «Թուրքիա» դեղարանը, և կէս օրէ ետք, իր մասնաւոր դարմանատան մէջ Բերա, թիւ 1, Ֆիւշիւք-Բարմաքդարու փողոց։

ՈՍԿԻ ՄԻԵՏԱԼ, ԲԱՐԻԶ 1900

EXPOSITION UNIVERSELLE INTERNATIONALE 1900 FRANÇAISE CARMEL

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ-ՔԱՐՄԷԼ ԸՆԿ.

ԱՆԱՐԱՏ ԳԻՆԻՆԵՐ ԵՒ ՔՕՆԵԱՔՆԵՐ

ՌԻՇՕՆ ԼԸ-ՍԻՕՆԻ (Պաղեստին) մեծ մառանցներէն

ԱՄԷՆ ՏԵՂ ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ. — ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ ԵՒ ՄՔԵՐԱՆՈՑ

Ղալաթիոյ Քարափը, Սիրէ Ֆրանսէզ, թիւ 145—147

Բարիզի բժշկ. կաճառին բրոֆէսէօր Ժ. ԲՈՒՇԵԻ
Պօռտոյի գիտական Կաճառէն Բրոֆ. ԿԱՅՕՆԻ
Համպուրկի քաղաքապետութեան քիմիագէտ Ս. ԷՆՕՒԻ և այլ նշանաւոր գիտուններու վկայութեամբ,
ՄԵՐ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ ԵՆ
ԲՆԱԿԱՆ, ՕԳՏԱԿԱՐ ԵՒ ԴԱՐՄԱՆՈՂ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԵԼ
ՎԱՃԱՌԱՆԻՇԻՆ

SOCIETE CARMEL-ORIENTAL CONSTANTINOPLE
ՎԱՃԱՌԱՆԻՇ

ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ ԲԱԺԻՆԸ

Մանզումէն եւրոպական թերթերու կատարելութեան հասցնելու համար ջանք չենք խնայած ցարդ, ինչպէս կը հաստատեն մեր սիրելի ընթերցողները։

Այս անգամ հանրութեան նոր ծառայութիւն մը մատուցանելու նպատակով, Մանզումէի մէջ բացած հնգ արձանագրութեան բաժին մը, ուր երկու տողով պիտի ծանուցանենք օրուան ԾՆՈՒՆԴՆԵՐը, ՆՇԱՆՏՈՒՐԵՐը, ՀԱՐՍՆԻՔՆԵՐը և ՄԱՀԵՐը։

Այս բաժնին մէջ արձանագրուիլ փափաքողներ—Պոլիսէն ըլլան թէ գաւառէն, — բաւական է որ երիտասարդով մը թմբագրութեանս իմացնեն ծանուցուելիք ընտանեկան դէպքին պարագաները, պայմանաւ սակայն որ ասնիկայ վաւերացուած ըլլայ կա՛մ եկեղեցիին և կամ մեզի ծանօթ անձի մը կողմէ։

1. ԾՆՆԴԵԱՆ առթիւ, նորածինին եւ ծնողին անունները, մկրտուած եկեղեցին։

2. ՆՇԱՆՏՈՒԹԻՒՆ առթիւ, երկու խօսեցեալներուն անունները ու մականունները։

3. ՀԱՐՍՆԻՔԻ առթիւ, հարսին, փեսին եւ կնքահայրին անունները ու մականունները, պսակադրութեան եկեղեցին եւ օրն ու ժամը։

4. ՄԱՀՈՒԱՆ առթիւ, հանգուցեալին անունն ու մականունը. առուեստը յուղարկաւորութեան ժամը, եկեղեցին ու թաղուելիք գերեզմանատունը։

ՍՅՍ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
ԲՈԼՈՐՈՎՔԵՆ ԶՐԿԵՆ

Իսկ անոնք որ մեր սովորական այս արձանագրութիւնէն դուրս ուզէին փայլուն ու մանրամասն կերպով կ'ուզեն նկարագրել տալ, պէտք է դիմեն Խմբագրատունս և վճարեն որոշուած սակագինը։

ՏՕՔԹՈՐ ՃԷԼԱԼԵԱՆ
ՀԱՆՐԱՄԱՆՈՒԹ ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ԴԱՂՂԻԱԿԱՆ, ՄՈՐԹԱՑԻՆ ԵՒ ՆՆԴԱՄԻԶԱՑԻՆ ԱԽՏԵՐՈՒ
ԲԵՐԱ, Մեծ Փողոցի ուղղութեան վրայ, Միսք փողոց թիւ 4 ԱՄԷՆ ՕՐ։

ԶՈՒՏ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ
ԱՍՈՒԵՂԷՆԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Մեծ մթերանոց զուտ Անգղիական և Սկովտական կարեւոր գործարաններէ արտադրուած ամէն տեսակ ասուեղէնի, չուխա, քաղմիր, շաեագ, փասմէնէ և ուրիշ ամէն կարգի կերպասներ՝ ամէն եղանակի ու ճաշակի յարմար։ Կը ծախուի մեծաքանակ և փոքրաքանակ։ Մասնաւոր զեղչ Պոլսոյ և գաւառներու համար։ Դիմել Կ. Պոլիս Հաճօրօլօ խան, թիւ 31։

ԱԶԳ.— Հայ երիտասարդ մը, կրկնակի յանձնարարուած, տեղեակ փրանսերէնի, անգլիերէնի, մասնաւոր գերմաներէնի, կը փնտռէ մնայուն կամ այցելու պաշտօն մը։ Դիմել խմբագրատուն։

Տեր եւ Տնօրէն
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԴԱՇՍԷՐԵԱՆ

ԳԱԹՐԱՆ ՀԱԳԳԸ ԷՔՐԷՄ

Կէօյիւս նէգրլէրիյլէ միշտ, էօքսիրիւքլէր վէ նէֆէս տարլըղընա գարշը վէ եէնի պալամըշ վէրէմին թէկտավիսինտէ թէէսիրաթը չիֆապախշոսը հասէպկիլէ մէմլէքէթիմիզ սէրաթէան ամբրպպաի հաղիգէսինին էքսէրիա թաղտիր վէ թահսինինի վէ մէճլիսը Թրպպիյէ վէ Սրհհիյէի ուլումիյէսինին թասդիգինի իհրազ էյլէմիշ տիր։

Ուլում տէրս վէ էճզախանէլէրտէ պուլունուր։ Թաղրատան սիրարը վուգուընտա եէնի ճամի չէրիֆ մէրտիվէնլէրի գաղուսընտա Բեազիմ պէյին էճզա տէրսընա միւրաճաաթ օլունմալը տըր 28—80

ՏՈՔԹ, Գ. ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆ
ԲԱՐԻԶԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ ՎԿԱՅՈՒԱԾ
Մասնագէտ՝ ջղային եւ սեռական հիւանդութեանց

Երկար տարիներ Բարիզի հիւանդանոցներու մէջ վերադիտակ հիւանդութիւնները ուսումնասիրելով՝ աշխարհահռչակ Սալբէթրիէր հիւանդանոցին մէջ ալ կարեւոր պաշտօններ վարած և նշանաւոր Բրոֆ. Ռէյմոնի ու Մաթիէսի քլինիքներու մէջ կատարուած աշխատութեանց մասնակցած ըլլալով՝ վերջերս հաստատուած է Բերա, Մեծ փողոց Աղա Ճամիի մօտ թիւ 124 դարմանատունը, ուր ամենավերջին գրութեամբ կատարելագործեալ գործիներու միջոցաւ կը դարմանէ իրեն դիմող հիւանդները ամէն օր կէս օրէ վերջ ժամը 1էն մինչեւ 4։ 9—24

ՄՕՏԷՌՆ ՃԱՇԱՐԱՆ
Էսկի Զապիթիէ Եաssէսի, Նորաշէն Ֆէրիս պէյ խանին գեսնայարկը

Գապար ճաշարանի նախկին տէր Առաքել Տէքիկեան, որ կերակուրներու մաքրութեամբ ու համեղութեամբ գոհացուցած է բոլոր փափկաճաշակ ստամոքսները, այս անգամ Էսկի Զապիթիէ ճատտէսի նորաշէն Ֆէրիս պէյ խանի գետնայարկը ՄՕՏԷՌՆ անունով ճաշարան մը բացած է, ուր ամէն ճաշակի յարմար արեւելեան և արեւմտեան կերակուրներ պատրաստ կը գտնուին չափաւոր գիներով։

Ամէն անոնք որոնք մաքուր սպասարկութիւն և համեղ կերակուր կը փնտռեն, կրնան դիմել ՄՕՏԷՌՆ ճաշարանը որ ճոխաբար կահաւորուած ըլլալու առաւելութիւնն ալ ունի։ 6

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ
ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺ
Պոլիս, Պանչէ Դարբու, Պին Պիր Զեօքսի դիմաց

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ ամէն առաւօտ կանուխ կը գտնուի Սկիւտար, Իւսքիւտար, Տոզրամանը փողոց իր բնակարանը։ Ամէն օր 5—11 դիմել Պոլիս, Պանչէ Դարբու, Պին-Պիր-Զեչխոյն դիմաց։

Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ

ԴՐԱԳԻՐ ՄԸ

Թուրքերէն կարդալու, Հ գրելու և թղթակցելու քաջավարժ անձ մը որ մաքուր ալ գիր ունի և կրնայ նաև թղթակցութիւն ընել հայերէն լեզուով, կը փափաքի պաշտօն ստանձնել համեստ ամսականով մը։ Ցիչեալ անձը օրէնքի և փաստաբանական գործերու ալ տեղեակ ըլլալով կրնայ այս ճիւղին մէջ ալ օգտակար ըլլալ։ Դիմել խմբագրատուն։

Լ'ԻՒՆԻՕՆ
ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ՎԷ ԷՕՄՐ ԻՂՈՒՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԻԱՍԸ
1828 ՎԷ 1829ՏԱ ԹԷԷՍՍԻՍ ԻՏԻԼՄԻԾ
Բարիսաէ Բլաս Վանսամա, 3 Նամէրօլու տարիէի խուսուսի։

ՀԱՐԻՒՐ ՇԻՐԳԷԹԻ

Սէրմաեէ վէ իխթիեաթ 119,000,000 ֆր.
1902ԷՆ մագպուզաթը 24,000,000 »
Էօտէնէն գիեան 279,000.000 »
Սիկուրթալը խանէլէրին գէյմէթի 21,500,000 »

ԷՕՄԻՐ ՇԻՐԳԷԹԻ

Սէրմաեէ վէ իխթիեաթ 158,000,000 ֆր.
1900 մագպուզաթը 12,000,000 »
Էօտէնէն գիեան 129,000,000 »
Սիկուրթալը էօմիր 272,000,000 »

ՊՈՒ ՇԻՐԳԷԹԻ զանէթ միւսթա՝ էրտիթ իլէ Թիւրքիատա սիկուրթա գայա խաէր
ԷՕՄԻՒՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱՍԸ տախի միւխթէլիֆ սուրէթատ վէ խուսուսի էհվէն։
Ֆիեաթլա էօմիւր սիկուրթա իստէր։
ՇԻՐԳԷԹԻՆ ՊԱՆԴԱՍԸ [illegible] Սթանպոլ Աժանսը տախի
Սթանպոլատա Սուլ [illegible] Օղլու բասաժընտա տըր։

1828 L'UNION DE PARIS

ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ ՀԱՐՍԻ ՄՈՄԵՐՈՒ
ՏԻԿԻՆ ՀԻՒՍԷԻՆՃԵԱՆ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Կ. Պոլիս, Զաքմագճըլար Եօղուս, Մեծ Նոր խանի մէջ, վարի յարկ, թիւ 47
ՆԱԽԿԻՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՄԵՆՐԻՈՊ ՀԻՒՍԷԻՆՃԵԱՆԻ

ՀԱՐՍԱՆԵԱՑ ՄՈՄԵՐՈՒ փառաւոր զարդարանները ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ եղած սոյն վաճառատան մէջ պատրաստ կը գտնուին ամէն տեսակ մետաքս երիզ, լէմոն ծաղիկ, կրլանդ, քողք, ձեւնոց, մնտուկ, արծաթապատ ափսէ և մկրտութեան հագուստ։

Անգամ մը կ'արժէ այցելել սոյն վաճառատունը, տեսնելու համար ապրանաց տեսակի ճոխութիւնն ու ազնուութիւնը, և չատ մը ՖԱՆԹԷԶԻ ձեւեր մոմի կապուածներու որ ամէնէն դժուարահաճ իսկ կրնայ գոհացնել։

Մասնաւոր յանձնարարութիւնք կը կատարուին խնամքով և ճշդապահութեամբ։

ՄԻ ԽԱԲՈՒԻՐ ՈՒՐԻՇ ՏԵՂ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ ՉՈՒՆԻ

ՏՊԱՐԱՆ
ՆԵՐՍԷՍ Գ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ-ՎԻՄԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ
Կ. Պոլիս, Քիւչիւք Աբր էՓԷՆՏի խան

Մանօթ Տպարան, յարգոյ հասարակութենէն վայելած համակրանքէն քաջալերեալ, այս անգամ բերել տուած նորագոյն մեքենաներու շնորհիւ պատրաստ է ամէնէն դժուարահաճներն իսկ գոհացնել։

☞ ՄԱՔՈՒՐ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, ԵՒ ԱՆՀԱՒԱՏԱԼԻ ԱԺԱՆՈՒԹԻՒՆ

Տպարանիս մէջ կը պատրաստուին, նամակագլուխներ, պարտամուրհակներ, փոխանակագիրներ, էջեր, հարսանեկան գոռթեր, հրաւիրագիրներ, ազգեր, դաթալոկներ՝ ամէն լեզուէ, ինչպէս նաեւ վաճառականաց վիմագրական, տպագրական և կազմի վերաբերեալ ամէն տեսակ գործեր։

«Մանազդ» կը պատրաստուի կէս ժամուան մէջ
1000 նամակագլուխ 10 ղրուշ, 100 այցեքարթ 5 ղրուշ
100 դրշ.ի ապպարանի ընողին մէկ տուփ այցեքարթ կը նուիրուի։
Գաւառներէ եկած ամէն յանձնարարութիւն փութով և դիւրամատչելի կերպով կը կատարուի։

ԱՐԴՈՒԶԱՐԴԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԳՐԻԳՈՐ ՄԱԶՄԱՆԵԱՆ

Այն ամէն փափկաճաշակ և շիք տիկինները և օրիորդները, որոնք կը փափաքին ճաշակի յարմար և վերջին նորաձեւութիւններուն համաձայն կանոնիներներ, գոտեր, սանթէլ, ժապաւէն, սեղմիրան, հովանոց, գուլպայ և առանց կարդ Ֆապրիէներու հոտեղէններ և ուրիշ ամէն տեսակ նորաձեւութեան նիւթեր գտնել, ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԱԺԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ, պէտք է դիմեն՝
Մեծ Շուկայ, Գալիւսճիըլար, թիւ 56
ԳԻՒԼԻՍՊԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ԼԱ ԿՕՆՖԻԱՆՍ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՄԵԾ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿ.
ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵԱՆՔԻ ԴԷՄ
ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1844ԻՆ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Երաշխ. դրամագլուխ 56,000,000 ֆրանկ
Մինչեւ 1901ի վերջը վճարուած վնաս 101,720,000 »

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Երաշխ. Դրամագլուխ 36,000,000 ֆրանկ
Մինչեւ 1901ի վերջը վճարուած վնաս 25,000,000 »
Ապահովագրուած գումար 321,000,000 »

Ընդհանուր ծովային ապահովագրութիւն հիմնեալ 1818ին
ԼԱ ԿՕՆՖԻԱՆՍ, կը գտնուի Ֆրանսայի կառավարութեան և չորս պետական ժողովներու քննչութեան տակ։

Այս վարչութիւնը գրեթէ ամէնէն մեծ վարկը կը վայելէ ամէն կողմ, որուն գործառնութեանց և վճարելիութեան վրայ գաղափար մը ստանալն համար հոս թուենք մէկ քանին այն հանրածանօթ մեծ հաստատութիւններէն, որոնք ապահովագրուած են ԼԱ ԿՕՆՖԻԱՆՍԻ։

Ֆրանսայի նահանգներու և գաւառներու կարգ մը պաշտօնատուներէն զատ, Բարիզի՝ Օրէրա, Լօսվիլ, Նուվոթէ, Ամպիկա, Ֆոլի-տրամաթիք ուրիշ բազմաթիւ թատրոններ։

Պոն Մարշէն, Լուվրի վաճառատունները, Բիկմալիոնը, Բրէնթանի, Գլոժառմինէիան, Օթէլ տը Վիլի և Սամարիթէնի մեծ վաճառանոցները։

Գանք տը Ֆրանսի մասնաճիւղերը, Քրէտի Ֆոնսիէն, Քրէտի Լիոնէ, Ֆրանս. մետաղներու, քիմիական արտադրութեանց ընկերութիւնները, Ֆրանսայի Կեդր. Դեղարանը, Լուառի հանքերը, կենդանաբանական պարէզը և։

* * *

Այս պերճախօս թուումներէն եթէ, ա՛լ աւելորդ է խօսիլ այս ընկերութեան վրայ, որ, ինչպէս ըսինք, ամենամեծ վարկ մը կը վայելէ ամէն կողմ։
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է ԲՌԷՏԻ ԼԻՈՆԷՆ
ԼԱ ԿՕՆՖԻԱՆՍԻ Պոլսոյ կողմի գործակալութիւն
Պոլիս, Մահմուտ Փաշա, Պէօյիւք Եըլտրզ խան, թիւ 14,
ԳԱՌՆԻԿ ԱՃԱՌԵԱՆ
Որ միանգամայն Պոլսոյ կողմի գործակալն է COMPAGNIE D'ASSURANCE GÉNERAL MARITIME (Ընդհ. ծովային ապահովագրական) Ընկերութեան։
Մանրամասն տեղեկութիւն հաճութեամբ կը տրուի բոլոր դիմողներուն։

ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ
ԿԵՆԱՔ, ՀՐԴԵՀԻ, ԾՈՎՈՒ
ԿՅՍ. ՔԱԳ. ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Ի ՎԻԵՆՆԱ 1860ԻՆ
Գրասենեակ Հաճօրլօ խան, թիւ 52, 53, 54, 55, 56
ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ՝ Գ. ՃԵՐԱՏԵԱՆ

Ֆէնիքս Օթրիշիէն Ընկերութեան կենաց ապահովագրութեան օրինակ մը.—
35 տարեկան մէկը որ կ'ուզէ ապահովագրուիլ Ֆէնիքս Օթրիշիէն ընկերութեան 20000 ֆր.ի և քսանհինգ տարուան համար, տարեկան 925.80 ֆրգ. պիտի վճարէ. ու պայմանաժամուն պիտի սանայ 31268 ֆրգ. հնչուն դրամ ամբողջովին։ Իսկ եթէ մեռնի զոր օրինակ, 10 տարիէն իւր ժառանգաւորները անմիջապէս պիտի սանան 21314.62 ֆր.։

Այս ամէն գումարներ ԱՆՈՒԱՆԱԿԱՆ չեն, այլ ԻՐԱԿԱՆ, և Ֆէնիքս Օթրիշիէն ընկերութիւնն այս գումարներուն վճարումն կ'ներաշխաւորէ իւր բոլորով։